Զ. ՏԱՐԻ 1624 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՆՈՒ 6 ՄԱՐԳԱՑ 1381 — Հ. Տ. 12 ՅՈՒՆԻՍ 1889 — Ն. Տ. 24 ՅՈՒՆԻՍ 1889 — ՀԻՋՐ. 26 ՇԵՎՎԱԼ 1306 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐԵՎԻՑ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
«ԱՐԵՒԵԼՔ» ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-Խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آزوملك

غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	160
» » Վեցամսեայ	80
» » Եռամսեայ	40
Գաւառաց » Տարեկան	200
» » Վեցամսեայ	100
Օտար երկիրներու տարեկան	56
» » Վեցամսեայ	28

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 12 ՅՈՒՆԻՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

Հռոմ, 19 յունիս.—Թէպուտա կը ծանուցանէ թէ Պ. Քրիսպի, ընդունելով աւստրիական դեսպանն, գՊ. Ֆոն Պրուք, երկարօրէն խօսած է այն դժուարութեանց վրայ զորս Թրիէսթէի դէպքերն (իտալահրաց ձերբակալումնք) կը պատճառեն Իտալիոյ բարոք յարաբերութեանց ընդ Աւստրիոյ։

—Վիեննա, 19.—Քրաքովիոյ ընդհանուր հրամատարն և Հունգարիոյ ընդհանուր հրամատարն ի Վիեննա եկան, և սպայակոյտի պետն ուարտեց իւր քննութիւն ի Կալիչիա։

—Հռոմ, 20.—Ասա կը կարծուի թէ Գերմանիոյ և Զուիցերիոյ միջեւ ծագած վէճերն իրաւարարութեան պիտի ենթարկին։ Իտալիոյ թագաւորն իւր միջնորդութիւնն առաջարկեր է երկուց կողմանց։

—Պերլին, 18.—Պերլինի և Պալի լրագիրք կը ծանուցանեն՝ ըստ արժանահաւատ տեղեկութեանց՝ թէ Ռուսիա Զուիցերիոյ դէմ հաւաքական գործողութեան մը մասնակցիլ ղլացած է, և Աւստրիա Գերմանիոյ պահանջմանց ոյժ չի տար իրենց ամրողջութեամբ։ Երեք Տէրութիւններն ալ դիտողութիւններ ուղղած են զուիցերեան կառավարութեան, այլև այլ ձևերով, բայց սա խնամով որ երեքն ալ կը պահանջեն Զուիցերիոյ մէջ ոստիկանական լաւագոյն հսկողութեան մը հաստատումն օտարազգեաց վրայ։

—Պերլին, 18.—Զեռնակորայի իշխանը Սերպիոյ թնամակալներուն ծանոյց իւր դստեր՝ Միլիձա իշխանուհւոյն՝ նշանախօսութիւնն, և զանոնք Սերպիոյ նախարարներուն հետ հրաւիրեց պսակի օրհնութեան։ Հրաւէրն ընդունուեցաւ։—Պելիքրատի նախարարական Օֆֆ։ լրագիրը խիստ խօսքերով կը քննադատէ Աւստրիոյ դեսպանին այցելութիւնն առ Պ. Կարաջանին։

—Վիեննա, 18.—Կ'երևի թէ Աւստրեան կառավարութիւնն որոշած է խստիւ վարուիլ Թրիէսթէի իտալասիրական արտայայտութեանց դէմ։ Իրենց իտալաբեր համակրանօք ծանօթ երկու վաճառականք երէկ ձերբակալեցան։ Կը կարծուի նաեւ թէ իտալասէր տարրերէ բաղկացեալ քաղաքային խորհուրդը պաշտօնակի պիտի լինի, և անոր տեղ կառավարութենէն կարգեալ յանձնաժողով մը ի պաշտօն պիտի կոչուի։

—Սոֆիա, 19.—Ի պատիւ հրաժարեալ սերպ դեսպան Պ. Ցանիչի տրուած հացկերոյթին մէջ, Ֆերդինանտ իշխան բաժակ առաջարկեց Ալէքսանդր թագաւորին կենաց, Օպրենովիչներու սերպ դերդաստանին վրայ երկնից օրհնութիւնն հայցելով։ Իշխանն յետոյ խօսեցաւ Սերպիոյ և Պուլկարիոյ մտերիմ յարաբերութեանց վրայ, և Պ. Ցանիչի արժանեաց վրայ։ Այս բաժակաճառ մեծ տպաւորութիւն ըրաւ քաղաքական ակմբոց մէջ։

—Փէշթայէ կը ծանուցուի թէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ ելմտական նախարար և Պոսնա-Հերսէքի գերագոյն վարչապետ Պ. Ֆոն Քալլայ, վերջերս յիշեալ երկու գաւառաց մէջ իւր կատարած անձնական քննութեանց պատճառաւ, շատ դժգոհ է իրայ վիճակէն, և պախարակած է տեղական պաշտօնատարներն, որք մինչև ցարդ սխալ տեղեկութիւններ տուած էին իրեն։ Պոսնա-Հերսէքի կառավարիչ Պ. Քիւէրպայի դիրքը խախտած կը թուի։

—Զուիցերեան կառավարութիւնն, ի պատասխան գերմանական ծանուցագրին, կը յայտարարէ երկրորդ ծանուցագրով մը թէ հելուետեան չէզոքութիւնն, որոյ սկզբունքը կը հերքէ Գերմանիա, Տէրութեանց մէջ համաձայնութեան մը արդիւնք է։ Որոշուած չէ թէ Տէրութիւնք ո՛րչափ ժամանակի համար կապուած են այն դաշնագրական տրամադրութեամբքը նուիրագործած են Զուիցերիոյ չէզոքութիւնը։ Զուիցերեան կառավարութիւնը չընդունիր որ հելուետեան չէզոքութիւնը խնդրոյ տակ ձգուի։ Այս դարուս մէջ մինչեւ հիմա Զուիցերիա առիթ ունեցած է ապացուցանելու թէ ընդունած է իւր չէզոքութիւն և կը պաշտպանէ զայն իւր բոլոր կարողութեամբք։ Ապագային մէջ ևս այնպէս պիտի լինի։—Այս յայտարարութենէ կ'երևի թէ Գերմանիոյ և Զուիցերիոյ մէջ վէճը լոկ Վոլկէմարի գերման ոստիկանին ձերբակալման սահմանափակ խնդրոյն վրայ չէ, այլ նոյն իսկ Զուիցերիոյ չէզոքութիւնը վիճակի տակ կը ձգուի իւր հզօր դրացւոյն կողմէ։ Զուիցերացիք փոքրիկ ազգ մ'են, բայց իրենց յոյսը դաշնադրաց վրայ չդնելով, իրենց չէզոքութիւնն և անկախութիւնը զէն ի ձեռին պաշտպանելու համար կազմ ու պատրաստ կը կենան։ Այս պահուս իսկ զինուորական մեծամեծ զոհողութիւններ կ'ընեն յանկարծադէպ յարձակման մը դէմ իրենք զիրենք պաշտպանելու համար։ Նոյն Զուիցերացիներն են ասոնք որք հինգ դար յառաջ Աւստրիոյ հզօր Տէրութեան դէմ պաշտպանեցին և ապահովեցին իրենց անկախութիւնը, զոր ժամանակիս մէկ ուրիշ հզօր Տէրութեան աժան ծախելու տրամադիր չեն դտնուիր։

—Ցունիս 19 ին, Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, արտաքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցին վրայ վիճաբանութեան առթիւ, կառավարութեան հարցապնդումի մ'ուղղուեցաւ վերջերս ի Ֆրանսա իտալացի և ֆրանսացի գործաւորաց միջեւ պատահած կռիւներուն վրայ։ Պ. Քրիսպի, հաստատելով թէ այսպիսի կռիւներ իրօք տեղի ունեցած են, ծանոյց թէ բացատրութիւն խնդրած է ֆրանսական կառավարութենէն։ Ըսաւ թէ ի Ֆրանսա իտալացի գործաւորաց կացութիւնը տագնապալի է, որովհետեւ «ամիսներէ, վարդապետութեանց ան «դորրաւէտ պայծառութեան մէջ ապ«րելու, Աստուծոյ խօսքն աշխարհի «քարոզելու, աղօթելու, օրհնելու և «ներելու համար։»

Ժամանակ մը եւաքն ի Կայէթա բանախօսութեամբ մը, Պապը բացարձակապէս ժխտեց Մամիանի կոմսին այս յայտարարութիւններն ատոնցած լինելն, և հետեւապէս շահագրգիռ է տեսնել թէ գտնուած ձեռագրին վրայ ստորագրութիւններ և ծանօթութիւններ կան, որք ստուգիւ Պիոս Թ-ի գրութիւն են։

Իտալեան կառավարութիւնն այս գիւտին այնչափ մեծ կարեւորութիւն կուտայ որ հրամայեց լուսանկարն հանել այս թղթին և մէկ մէկ ընդօրինակութիւն ի ցոյց հասարակութեան դնել Տէրութեան ամեն հանրային մատենադարանաց մէջ։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ

Իտալեան լրագիրք կը պատմեն թէ իտալեան նաւ մը Խարթում եզերքը քերելով դէպ ի Ֆիումէ կ'երթար, երբ աւստրեան մաքսանաւու մը հանդիպելով, հարցուց թէ կրնայ խարսխել՝ մաքսային այցելութեան համար։ Աւստրեանաւը չպատասխանեց։ Իտալեան նաւը ճամբայն շարունակեց, և ահա նաւաղը դնտակաց շչումը լսեցին իրենց ականջին մօտ։ Ահաբեկ, երեսի վրայ պառկեցան։ Մաքսանաւը, հրաձգուելուց 21 հարուածներ արձակելէն եւաքը, մտեցաւ իտալեան նաւուն։ Աւստրիացի սպայն, Իտալիոյ դէմ նախատալից խօսքեր ընելէն եւաքն, ամբաստանեց իտալացի նաւապետը թէ մաքսային այցելութենէն խոյս տալ կ'ուզէր, և արգիլեց նաւն։ Իտալացիք ցասմամբ երնելով, իրողութիւնը պատմեցին իրենց հիւպատոսին, և ուրիշ նաւու մը նաւատիք որք տեսեր էին իրողութիւնն՝ հաստատեցին իտալացի նաւաղներու պատմութիւնը։

Կը կարծուի թէ այս դէպքի վրայ Հռոմայ Խորհրդարանին մէջ հարցապնդում մը տեղի պիտի ունենայ։

* * *

Այսպիսի դժպատահութիւնք անպակաս են, երբ արդէն՝ զանազան պարագայից բերմամբ Աւստրիոյ և Իտալիոյ յարաբերութեանց մէջ ձգտում մը կ'երեւի։ Օրինակի համար։ Հռոմայ Երեսփ. Ժողովոյ անդամ Պ. Իմպրիանի, ի Միլան բանախօսութիւն մ'ընելու հրաւիրուելով, ընդունուեցաւ «Կեցցէ՛ Տարենտոն, կեցցէ՛ Թրիէսթէ» աղաղակներով։ Պ. Իմպրիանի հերքեց այն գաղափար թէ իտալացի զօրքեր կարենան աւստրիացի զօրաց հետ միեւնոյն դրօշին ներքեւ պատերազմիլ, որպէս կը պահանջէ Երրեակ Նիզակցութեան դաշնադիրն։ Իտալիոյ և Աւստրիոյ միջեւ ազգային այնպիսի անցեալ մը կայ և այժմ իսկ Իտալացիք Աւստրիոյ դէմ ա՛յնպիսի դատ մը ունին որ այսպիսի գործակցութիւն մը անընդունելի է Իտալացի ժողովրդեան։ Ժողովն ի վերջոյ որոշում «ամիսներէ, վարդապետութեանց ան «դորրաւէտ պայծառութեան մէջ ապ«րելու, Աստուծոյ խօսքն աշխարհի «քարոզելու, աղօթելու, օրհնելու և «ներելու համար։»

Ժամանակ մը եւաքն ի Կայէթա բանախօսութեամբ մը, Պապը բացարձակապէս ժխտեց Մամիանի կոմսին այս յայտարարութիւններն ատոնցած լինելն, և հետեւապէս շահագրգիռ է տեսնել թէ գտնուած ձեռագրին վրայ ստորագրութիւններ և ծանօթութիւններ կան, որք ստուգիւ Պիոս Թ-ի գրութիւն են։

Իտալեան կառավարութիւնն այս գիւտին այնչափ մեծ կարեւորութիւն կուտայ որ հրամայեց լուսանկարն հանել այս թղթին և մէկ մէկ ընդօրինակութիւն ի ցոյց հասարակութեան դնել Տէրութեան ամեն հանրային մատենադարանաց մէջ։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ

Իտալեան նաւ մը Խարթում եզերքը քերելով դէպ ի Ֆիումէ կ'երթար, երբ աւստրեան մաքսանաւու մը հանդիպելով, հարցուց թէ կրնայ խարսխել՝ մաքսային այցելութեան համար։ Աւստրեանաւը չպատասխանեց։ Իտալեան նաւը ճամբայն շարունակեց, և ահա նաւաղը դնտակաց շչումը լսեցին իրենց ականջին մօտ։ Ահաբեկ, երեսի վրայ պառկեցան։ Մաքսանաւը, հրաձգուելուց 21 հարուածներ արձակելէն եւաքը, մտեցաւ իտալեան նաւուն։ Աւստրիացի սպայն, Իտալիոյ դէմ նախատալից խօսքեր ընելէն եւաքն, ամբաստանեց իտալացի նաւապետը թէ մաքսային այցելութենէն խոյս տալ կ'ուզէր, և արգիլեց նաւն։ Իտալացիք ցասմամբ երնելով, իրողութիւնը պատմեցին իրենց հիւպատոսին, և ուրիշ նաւու մը նաւատիք որք տեսեր էին իրողութիւնն՝ հաստատեցին իտալացի նաւաղներու պատմութիւնը։

Կը կարծուի թէ այս դէպքի վրայ Հռոմայ Խորհրդարանին մէջ հարցապնդում մը տեղի պիտի ունենայ։

* * *

Այսպիսի դժպատահութիւնք անպակաս են, երբ արդէն՝ զանազան պարագայից բերմամբ Աւստրիոյ և Իտալիոյ յարաբերութեանց մէջ ձգտում մը կ'երեւի։ Օրինակի համար։ Հռոմայ Երեսփ. Ժողովոյ անդամ Պ. Իմպրիանի, ի Միլան բանախօսութիւն մ'ընելու հրաւիրուելով, ընդունուեցաւ «Կեցցէ՛ Տարենտոն, կեցցէ՛ Թրիէսթէ» աղաղակներով։ Պ. Իմպրիանի հերքեց այն գաղափար թէ իտալացի զօրքեր կարենան աւստրիացի զօրաց հետ միեւնոյն դրօշին ներքեւ պատերազմիլ, որպէս կը պահանջէ Երրեակ Նիզակցութեան դաշնադիրն։ Իտալիոյ և Աւստրիոյ միջեւ ազգային այնպիսի անցեալ մը կայ և այժմ իսկ Իտալացիք Աւստրիոյ դէմ ա՛յնպիսի դատ մը ունին որ այսպիսի գործակցութիւն մը անընդունելի է Իտալացի ժողովրդեան։ Ժողովն ի վերջոյ որոշում

մը քուէարկեց ի նպաստ պահանջման Տարենտոնի և Թրիէսթէի, և սոյն մշտօր աղաղակներ արձակելով ցրուեցան ժողովականք։ Պ. Քրիսպիի քաղաքականութեան համակրողք, թէեւ իրրեւ ժամանակիս պէտքերէն մին կընդունին Երրեակ Նիզակցութիւնը, բայց միւս կողմէ կը հաչակեն իրենց լրագրերով թէ Պ. Իմպրիանիի դիտաւորութիւնք և դաղափարք սիրելի են ամեն Իտալացւոց, և ո՛չ ոք անոնց դէմ կրնայ խօսիլ Իտալիոյ մէջ։ Եթէ երբեւ այսպէս է, կը հետեւի թէ Իտալիա օրուան քաղաքականութիւնը չունի շատ զօրաւոր հիմ մը։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Պրուսէլէ կը հեռագրուի առ Թայմս, 17 յունիս.

Կը հաստատուի այն լուր թէ Կասպից Ծովէն ի Հնդկային Ովկիան Պարսկաստանի մէջ շինելիք երկաթուղեայ նկատմամբ Ռուսիոյ և Պարսկաստանի պայմանագրութիւնը կը տրամադրէ թէ Ռուսիա այն շինութիւնն ստանձնելու համար առաջնութեան իրաւունք պիտի ունենայ ուրիշ ամեն Տէրութեանց վրայ, և շինութիւնը պիտի յանձնուի Զարին կառավարութեան հաւանութեան արժանացած Ռուսերու։

Անգլիական լրագիրք ոմանք, այս ծանրակշիռ լուրն ակնարկելով, սա մտօք կը խօսին։ Ի՞նչ օգուտ ունի Անգլիոյ մէջ մեծամեծ ծախքեր ընել Պարսկաստանի Շահին մեծափառ ընդունելութեան համար, երբ գիտենք թէ մեր կողմէ ամեն պատիւք և մեծարանք անզգոյն են կասեցնել Պարսկաստանի համակերպութիւնն առ Ռուսիա։ Կաւկասիոյ պարսկական սահմանաց վրայ ռուս գնդի մը ներկայութիւնը շատ աւելի կը զօրէ Թէհրանի կառավարութեան մտաց վրայ, քան բովանդակ բրիտանեան զօրութեան ու պերճութեան ցուցահանդէսը Թամիզ գետին ափանց վրայ։

ՓԱՍԹԷՕՐԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Կալկսի իշխանն ու իշխանուհին, իրենց զաւակաց հետ, յունիս 15ին այցելեցին Փասթէօրեան հաստատութիւնն, ուր դիրքնք ընդունեց Պ. Փասթէօր, իւր զաւկին, փեսին և օգնականներուն հետ։ Իշխանն ու իշխանուհին մեծ հետաքրքրութեամբ լսեցին տրուած բացատրութիւններն։ 1887 մայիս 14ն մինչեւ 1888 մայիս 1, մէկ տարուայ մէջ, այս հաստատութիւն դարմանած է կատաղի շունէրէ խածուած 1,673 անձեր, այդ 1,483ը Ֆրանսացիք և մնացեալք օտարազգիք։ Այս վերջինք առաջուան չափ բազմաթիւ չեն այժմ, որովհետեւ օտար երկրաց ոմանց մէջ եւս Փասթէօրեան հաստատութիւնք բացուեցան, և երկար ճամբորդութիւնք դարմանումն յապաղեցնելով, ախտն անբուժելի կրնան դարձնել։ 118 անձինք իրենց գլուխէն խածուած էին, որ ամենէն վտանգաւոր տեղն է, և 10 անձինք շատ ուշ սկսած են դարմանուիլ։ Այս 10 անձինք եւեթ չազիցան և մեռան, բայց գլուխէն խածնուածներէ եւս ուրիշ երեք անձինք դարմանին ամբողջանալէն եւաքը մեռան։ Ուրեմն, 556 խածուածներէ մին եւեթ մեռած է, որ նուազագոյն է քան ուրիշ ո՛և է հիւանդութեան մէջ։ Իշխանական դերդաստանը ներկայ գտնուեցաւ խումբ մը հիւանդաց պատուաստման, այդ ոմանք Անգլիացիք։ Ցեղոյ այցելեցին աշխատանոցն, ուր Կալկսի իշխանուհին մայրական հոգածութիւն ցոյց տուաւ հաստատութեան մէջ դարմանուող տղայոց։ Բացուէն ի վեր, Փասթէօրեան հաստատութիւնը միջին հաշուով 110 էն 120 հիւանդներ ունեցած է միշտ։ Կալկսի իշխանն յայտարարեց թէ պիտի ջանայ Անգլիոյ մէջ հիմնել նմանօրինակ հաստատութիւն մը, զոր մարդկային ազգին համար բարիք մը կը նկատէ։ Եւ ըստ որում Փասթէօրեան հաստատութիւնը միջազգային հանգամանք մ'ունի և հետեւապէս բացառիկ ծախսից պարտաւորեալ է, և ամեն երկրաց մէջ բացուած և բացուելիք նմանօրինակ հաստատութեանց օրինակն և կեդրոնը լինելու սահմանուած է, Լոնտոնի լորտ-քաղաքապետն որոշած է հանդանակութիւն մը բանալ ի նպաստ Փասթէօրեան հաստատութեան։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԲՈՒՐ

Տ... Ֆուլ (Ժողովուրդ) անուն գերմանական թերթին մէջ կը կարդանք.

Քաղաքական և դիւանագիտական նորութեանց մէջ այդ հեղինակն է Պիզմարք իշխան, ամենէն նորն և ամենէն զուարճալին է «միջազգային համբոյրը»։ Երբ Պիզմարք և Քրիսպի առաջին անգամ տեսակցեցան, Բրուսիացին ապչեցուց Իտալացին՝ սրատաքին համբոյր մը դրօշմելով անոր երեսին։ Համբոյրներու բանաստեղծութիւնն համազգային է, բայց գերման բանաստեղծ մ'ըսած է թէ երեք համբոյրք միայն կան որք չիտակ երկինքէն կուգան,—մէր մը համբոյրն իւր նորածին մանկան, երկու սիրահարաց առաջին համբոյրն, և վերջին համբոյրն որ կը դրոշմուի մեռնողին շրթանց վրայ։ Պիզմարքեան համբոյրը չեն նախատեսած բանաստեղծք ո՛չ մէկ ազգի։ Շատ մը բանաստեղծներ ծածկութիւնն համբոյրի մը կատարելութեան տարրերէն մին նկատած են։ Իսկ գիւանագիտական նոր համբոյրն հրապարակային է դիտմամբ, և կ'ենթադրուի թէ Պիզմարքեան համբոյրը, Գերմանիոյ ամբողջութեան կողմէ Իտալիոյ ամբողջութեան տրուած, Պերլինէ անցած գացած է մինչեւ Ավուլեան հովտին հեռաւորագոյն ընտրական շրջանակներն։

Անգլիական թերթք մ'ալ, յիշելով գերման թերթին այս հատուածը, կ'ըսէ. «Բա որում Պիզմարք մեր նոր պետական մարդոցմէ ոմանց նորաձեւութեան հայելին է, կրնանք ակնկալել որ իւր գիւանագիտական հմբոյրը Անգլիոյ մէջ ևս հետեւողներ ունենայ։ Օրինակի համար, երբ Շահը ժամանէ ի Լոնտոն, արդեօք ո՞րչափ հետաքրքրաշարժ պիտի լինի այն համբոյրն որով Լորտ Սալիսպերի, իբրեւ նախարարապետ Անգլիոյ, ողջունէ ասիական վեհապետին ընկերակցող բարձրագոյն պաշտօնակալը»։

—)(7)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳՆԱՎ ՖԷՕՅԵԷ

ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱԶՆՈՒԱԿԱՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Լիոնէլ Նուազ բարեբաղդ եղաւ. կէս ճամբան ոտքը սահեցաւ, ջուրին մէջ կոխեց և աղէաքը կատարեալ պիտի ըլլար, եթէ օրիորդ Ֆիզ-Ժէռալ աշխուժիւ ձեռքը չերկընցնէր միւս եզերքէն, մինչ անտառաց արձագանգին կը զրկէր իր բերկրապատար քրքիջները։

Մանկամարդ աղջիկն այսպէս զուարթութեամբ տարաւ զնա պուրակ պուրակ, լեռներէ ու ձորերէ անցնելով, կասեցընելով զնա իր սիրական տեսարանաց առջեւ, ծիծաղկոտ կամ վայրի տեղերուն հանդէպ, որք կը խօսէին իր մտաղ երեւակայութեան և զորս ամենքն ալ մոռցած էր խորհրդակիր անուններով։ Հոս կար Պարանդիպէպ ուռան, որ դրասանդներու պէս կախուած բաղեներով զարդարուն բաստան մը էր։—յետոյ Ձիթաստրին մատառան, ոչ հեռի Պրէյնիրս-Բոլրուէն։— Մոռացած տեսակին մէջ, նորա սքանչացումն հրաւիրեց Եղեռնական ճահճին վրայ, մորուտ ջրերէ եղտիւր մը որ գոգացեալ արդարև կը ծածկէր մահահամբոյր գաղտնիք մը իր մտերիմ յարաբերութեանց վրայ, և Պ. Ցանիչի արժանեաց վրայ։ Այս բաժակաճառ մեծ տպաւորութիւն ըրաւ քաղաքական ակմբոց մէջ։

—Փէշթայէ կը ծանուցուի թէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ ելմտական նախարար և Պոսնա-Հերսէքի գերագոյն վարչապետ Պ. Ֆոն Քալլայ, վերջերս յիշեալ երկու գաւառաց մէջ իւր կատարած անձնական քննութեանց պատճառաւ, շատ դժգոհ է իրայ վիճակէն, և պախարակած է տեղական պաշտօնատարներն, որք մինչև ցարդ սխալ տեղեկութիւններ տուած էին իրեն։ Պոսնա-Հերսէքի կառավարիչ Պ. Քիւէրպայի դիրքը խախտած կը թուի։

—Զուիցերեան կառավարութիւնն, ի պատասխան գերմանական ծանուցագրին, կը յայտարարէ երկրորդ ծանուցագրով մը թէ հելուետեան չէզոքութիւնն, որոյ սկզբունքը կը հերքէ Գերմանիա, Տէրութեանց մէջ համաձայնութեան մը արդիւնք է։ Որոշուած չէ թէ Տէրութիւնք ո՛րչափ ժամանակի համար կապուած են այն դաշնագրական տրամադրութեամբքը նուիրագործած են Զուիցերիոյ չէզոքութիւնը։ Զուիցերեան կառավարութիւնը չընդունիր որ հելուետեան չէզոքութիւնը խնդրոյ տակ ձգուի։ Այս դարուս մէջ մինչեւ հիմա Զուիցերիա առիթ ունեցած է ապացուցանելու թէ ընդունած է իւր չէզոքութիւն և կը պաշտպանէ զայն իւր բոլոր կարողութեամբք։ Ապագային մէջ ևս այնպէս պիտի լինի։—Այս յայտարարութենէ կ'երևի թէ Գերմանիոյ և Զուիցերիոյ մէջ վէճը լոկ Վոլկէմարի գերման ոստիկանին ձերբակալման սահմանափակ խնդրոյն վրայ չէ, այլ նոյն իսկ Զուիցերիոյ չէզոքութիւնը վիճակի տակ կը ձգուի իւր հզօր դրացւոյն կողմէ։ Զուիցերացիք փոքրիկ ազգ մ'են, բայց իրենց յոյսը դաշնադրաց վրայ չդնելով, իրենց չէզոքութիւնն և անկախութիւնը զէն ի ձեռին պաշտպանելու համար կազմ ու պատրաստ կը կենան։ Այս պահուս իսկ զինուորական մեծամեծ զոհողութիւններ կ'ընեն յանկարծադէպ յարձակման մը դէմ իրենք զիրենք պաշտպանելու համար։ Նոյն Զուիցերացիներն են ասոնք որք հինգ դար յառաջ Աւստրիոյ հզօր Տէրութեան դէմ պաշտպանեցին և ապահովեցին իրենց անկախութիւնը, զոր ժամանակիս մէկ ուրիշ հզօր Տէրութեան աժան ծախելու տրամադիր չեն դտնուիր։

—Ցունիս 19 ին, Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, արտաքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցին վրայ վիճաբանութեան առթիւ, կառավարութեան հարցապնդումի մ'ուղղուեցաւ վերջերս ի Ֆրանսա իտալացի և ֆրանսացի գործաւորաց միջեւ պատահած կռիւներուն վրայ։ Պ. Քրիսպի, հաստատելով թէ այսպիսի կռիւներ իրօք տեղի ունեցած են, ծանոյց թէ բացատրութիւն խնդրած է ֆրանսական կառավարութենէն։ Ըսաւ թէ ի Ֆրանսա իտալացի գործաւորաց կացութիւնը տագնապալի է, որովհետեւ

—Որովհետեւ կը վախնայի որ հաճոյ չըլլամ ձեզ, եւ մեծապէս իրաւունք ունիմ, որովհետեւ ճշմարիտ է որ հաճելի չէ՛զայ։

—Ի՞նչպէս։ Բայց ինձ կը թուի որ... Իր խօսքը լրացուց ակնարկով մը եւ ժպիտով մը։

—Այո, վերջէն խոնարհեցէք... բայց խոստովանեցէք որ առաջին անգամ շատ անհաճոյ եղայ ձեզ։

—Ո՞վ այդպէս հաւատացուցած է ձեզ։

—Ձեր ընդունելութիւնը... սոսկալի բան էր այն։ Մինչեւ իսկ երեսս չնայիլ կը կեղծէիք։

—Պատճառն այն էր որ ես արդէն տեսած էի զձեզ։

—Իրա՞ւ, ո՞ւր։

—Հո՛ս, ըսաւ ուղին ցոյց տալով անկի՛ց, յարեց սարիինայն ցոյց տալով։

—Ինչպէ՛ս, այսքան մատաղատի և այսքան նենգաւո՛ր, ըսաւ Լիոնէլ սիրելաբար սեղմելով Մարիի թեւը զոր իր թեւին կըրթընցուցած էր։

Պահ մը դադարէ յետոյ։

—Կը հաւատա՞ք որ, ըսաւ ծաղկահատակ աղջիկն, հօրաքրոջս զուրցածն իրաւ ըլլայ... թէ ամուսնութեան մէջ ամենէն լաւագոյն բանը նախորդ օրն է։

—Այս պահուս շատ տրամադիր եմ հաւատալու, ըսաւ սրտայուզութեամբ, որովհետեւ չեմ կրնար հաւատալ թէ ապագայ աւելի անուշ ժամ մը կրնայ ըլլալ։

—Ես ալ չեմ հաւատար։ բայց ուրեմն չե՞նք կրնար հիմակուան պէս երջանիկ ըլլալ միշտ, բարեկամ։

Երիտասարդը կանգ առաւ, բռնեց նորա երկու ձեռքերն, և աչերն աչերուն յառած։

—Եթէ ադոր համար ուրիշ բան պէտք չէ բայց եթէ միայն սիրել զձեզ, Մարի, ըսաւ խորապէս զգածեալ ձայնով մը, այո՛, երջանիկ պիտի ըլլանք, որովհետեւ շատ կը սիրեմ զձեզ...

Զայնը բոլորովին խանդաղատեցաւ։

—Շա՛տ կը սիրեմ զքեզ, յարեց։

Մեղմիւ կուրծքին վրայ քաշեց իր խօսքերը։ Մանկամարդ աղջիկը վար առաւ աչերն։ իր դէմքն, որ յանկարծուստ այլայլած էր, տարօրէն իմն լուրջ արտայայտութիւն մը զգեցաւ, և իր անսպակ ու ժպտուն ճակատն երկնցուց առ երիտասարդն, որ երկարօրէն սեղմեց զայն իր շրթունքներով։

Դ

Երեւակայել թէ տիկին Ֆիզ-Ժէռալ զայրոյթի ու յանդիմանութեանց հեղեղներով ընդունեց երկու փախստականները, բացարձակապէս չճանչնալ է զայն։ Անշուշտ ցուցած էր այս պատահարին համար որ կը վիրաւորէր իր բոլոր գաղափարները պատշաճութեան եւ բարձր կենցաղագիտութեան վրայ։ սակայն անպատշաճութեանց մեծագոյնը պիտի ըլլար չափազանցել անոր ծանրութիւնը։ Շատացաւ ժպտելով եւ թեթեւ իմն ուսերը վեր առնելով ի տես երկու յանցաւորներուն։

—Զաւակներս, ըսաւ, ծարելի էք, գիւղացի նշանածներու պէս կը վարուիք։

—Մայրիկ, ըսաւ օրիորդ Մաքի նորա վիզը նետուելով, հօրաքրոջս հնազանդեցանք։

—Բայց հօրաքրոջդ, սիրելիս, հօրաքրոջդ վայրենի մէն է, գիտնաս ես զայս։ Աշխարհի մէջ ապրած չէ բնաւ... անտառէն եկած կին մէն է... Ինչ որ է։

Մէկօրէն յետոյ եւ մինչեւ իրիկուն, դղեակը ծայրագոյն ոգեւորութեան մը թատերավայր եղաւ։ Բարկէն զանազան կառաքարոզք հետզհետէ կը բերին յոգներամ ազգականներ, բարեկամներ, վերկայներ եւ պատուական օրիորդներ, իրենց ծարներով մէկտեղ։ Գաւթին մէջ կառքերուն յարատեւ թաւալումը, բարի գալստեան ողջոյնները, մանկամարդ աղջկանց ծիծաղները, սպասաւորաց աղաղակները, սանդուղներուն վրայ սնուկներուն մեծադղորդ փոթորդութիւնն, այս ամենքը կը խառնուէր աննկարագրելի ժխորի մը եւ չփոթութեան մէջ։ Տիկին Ֆիզ-Ժէռալ եւ աղջիկն, ընկերակցութեամբ Բարբիս կոմսին, հազար կոսը կ'ընդոյին իրենց հիւրերն ընդունելու, նրանցքներու բաղդին մէջ առաջնորդելու եւ յայտնաբար տեղաւորելու համար իրենց յատկացեալ սենեակներուն մէջ։ Լիոնէլ, իր ունեցած դերին սահմանին մէջ, իր ազնկցութիւնը կուտար կատարեալ բարեկրթութեամբ, թէեւ հոգւոյն խորքն, հանդիսին այս մասը շատ միջակ շահեկանութիւն մը ունէր իրեն համար։ Միակ անձ մը օտար կը մնար այս բոլոր շարժումին։ Ժիւլ կոմսուհին էր, որ, միշտ իր պատուհանին առջեւ նստած, կը շարունակէր մտնել անզգած հանդարտութեամբ։

Այս սատիկ իրարանցման յաջորդեց ընդհանուր երկարատուն շրջազգեստներու աւելի անուշ շշուկը նրբանցքներուն մէջ և մեռաքսի խշրտոցներն սանդուղներուն վրայ։ Արքայական ընթրիք մը բոլոր հրաւիրեալները գումարեց ընդարձակ սեղանատան մը մէջ, հոտաւէտ տերեւներէ և ծաղիկներէ շրջապատեալ։ յետոյ, սեղանատունէն անցան սրահն այն դիւրահաղորդ զուարթութեամբ և փոխադարձ համակրութեամբ, որք, ընկերային ամէն պայմանաց մէջ և աշխարհիս ամէն կողմը, սովորական հետեւանքն են հանգստաւէտ ճաշի մը։

Խահուէի ատեն, օրիորդ Ֆիզ-Ժէռալ պարտ համարեց մանաւորապէս իր խօսեցեալը ներկայացնել երկու մանկամարդ կանանց, տ'էդրէնի դքսուհւոյն եւ տիկին տը Շէլի, որք, տիկին տը Լոռիսի պէս, իր ազգականուհիներն եւ մանկութեան բարեկամուհիներն էին։—Տիկին տը Շէլ, ծիծաղկոտ, կրակոտ եւ քիչ մը շատրուց, այսուհանդերձ մերթ ընդ մերթ իր սեւ աչերուն խորն ունէր մտազրաղ եւ գրեթէ մտրուն երազախոհութեան տարօրինակ արտայայտութիւն մը։

—Սիրելիդ իմ, ըսաւ իր խիստ և շյտ ձայնով առ օրիորդ Ֆիզ-Ժէռալ, առաջին անգամ որ Պուֆ-Բարիզիէն կամ Բարէ-Ռուսյալ երթաս, հետդ պիտի առնուս զիս։ Կ'ուզէմ վայելել առաջին տպաւորութիւնները։ Շատ զուարճալի է, պիտի տեսնես... ես, գլխաւորապէս ամուսնացյ պզտիկ թատրոններն երթալու համար... բայց կ'սխիմ ա՛լ ձանձրանալ, որովհետեւ ամուսին

ՄԱՆՈՒԿ ԹԱԳԱՒՈՐՆ ՍՊԱՆԻՈՅ

Սպանիոյ խնամակալ-թագուհին Մարիտ մեկնեցաւ յօդափոխութիւն։ Գնաց Արանյուէզի արքայական դղեակը, թագուս գետին եզերքը։ Քրիստինէ թագուհին առտուն կանուխ կ'ելնէ, և այս ամառնային բնակավայրին մէջ իակ գործօն կեանք մը կը վարէ։ Առտուն պատարագի ներկայ կը գտնուի, կը նախաճաշէ, և յետոյ եռամեայ մանկիկ Ալֆոնսօ ԺԳ թագաւորը պտոյտի կը հանէ հետի կամ կառքով, առանձին կամ իւր քերց հետ։ Երեկոյեան դէմ՝ նոր պտոյտ, երբ օդը կը սկսի զովանալ։

Ց'Արանյուէզ, Քրիստինէ թագուհին սկսած է իւր որդին վարժեցնել արքայական պարտաւորութեանց։ Շատ անգամ կը տանի զնա տեսնելու իւր հօր հիմնած մէկ հաստատութիւնն, պատսպարան ի ծառայութեան մեռած սպայից որբերուն համար։ Արքայական իշխանութիւնն այդ զինուորական որբանոցին յատկացուցած է իւր մեծագոյն չէնքերէ մին, ուր քանի մը հարիւր որբեր և որբուհիներ կը սնանին և կը կրթուին Պետութեան ծախիւք և այն դրամով զոր կը նպաստեն արքայական գանձն և ամեն գնդի սպայք։ Մանչերը ցամաքային կամ ծովային զինուորական պաշտօնի կամ ուրիշ ասպարէզներու կը պատրաստուին, որբուհիներն ալ ուսուցչուհւոյ և դաստիարակուհւոյ պաշտօններուն։ Այրիացեալ թագուհին մօր պէս կը հոգայ այս տղայքն, որոց հայրերը կը ննջեն հիւսիսային կամ կեդրոնական Սպանիոյ բլրոց ներքև, կամ Քուպայի մացառներուն մէջ։ Իւր առաջին այցելութեան առթիւ, խնամակալ թագուհին ըսաւ իւր որդւոյն։ «Պէտք է սիրես և հոգաս զանոնք, որովհետև անոնք ալ քեզ նման են. հոս աշխարհիս մէջ հայր չունին. անոնց ալ հայրերն երկինքն են»։

ՍԵՐՊԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՐ

Սերպիոյ ելմտական նախարարն օտար դրամատերաց հետ կը բանակցի ութ կամ ինն միլիոն ֆր.ի փոխառութեան մը համար, որով պիտի հատուցանէ երկաթուղեաց Ֆրանսական ընկերութեան գրաւեալ նիւթերուն արժէքը։

ՓԱՆԱՄԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ցունիս 18ին Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը կազմեց Փանամայի Ընկերութեան վերտրերեալ նոր առաջարկին քննիչ յանձնաժողովն, որ 11 անդամից ուրթը կը հաւանին 3ական միլիոն ֆր.ի գումար մը ձեռք բերելու համար ընկերութեան հաշուեյարդարին մատուցած ծրագրոյն։

ԶԵՌՆԱԿՈՐԱ

Զեռնակորայի իշխանին նոր հրամանին համեմատ, զեռնակորեան բանակին վրայ աւելնալիք նոր զօրաց թիւը կը հասնի 35,000 հոգւոյ, այսինքն՝ զէնք կրելու կարող ամեն Զեռնակորացի պիտի գրուի։

Ի ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԿ

Զարը, Հնորհաւորելով Ալեքսանդրա իշխանուհւոյն ամուսնութիւնն, 100,000 ռուպլի նուէր մ'ըրաւ նմա, Զարուհին ալ 50,000 ռուպլ։ Զարը նաեւ յոյժ թանկագին մարգարտեայ և ականակուռ մանեակ մը եւ ապարանջան մը նուիրեց։ Փաւել մեծ դքսին եւս իւր կնոջ տուած ընծայք շատ ծանրագին են։ Ռուսիոյ կայսերական գերդաստանին հելենուհի հարսն ամեն կողմէ ընծայներով ողողեցաւ։

Ցետ պսակի արարողութեան, պալատական մատրան մէջ, երբ իշխանուհին խոնարհեցաւ արտասուալից աչքէ՝ իւր հօր ձեռքն համբուրելու համար, Եորկիոս թագաւոր չկրցաւ իւր արտասուքը զսպել, և նմանապէս բոլոր հանդիսականաց աչքերը թրջեցան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ նորոգութիւնն որոշուած էր Ազգ. Վարչութեան Բաղ. Ժողովոյ կողմէ, ըստ առաջարկութեան Թաղ. Խորհրդոյ։ Ամեն. Ս. Պատրիարքը սոյն որոշումն հաղորդած է Թաղ. Խորհրդոյն, հետեւեալ պաշտօնագրով.

Մեծապատիւ Ատենապետ էֆէնտի Թաղ. Խորհրդոյ Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ Սկիւտարի.

Ներկայ տարւոյ մարտ 5 թուականաւ Ձեր ուղղած յայտագրովն Ս. Եկեղեցւոյդ Ներքնակողման նորոգութեան պէտքն կը յայտնէիք, և ծանուցանելով որ սոյն գործըն ստանձնելու համար արդէն եկեղեցասէր թաղեցիք ինքնաբեր յօժարութեամբ Մասնախումբ մը կազմած են Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի նախագահութեան ներքեւ, և թէ հարկ եղած ճարտարապետական քննութիւնք կատարուած են, կը հաղորդէիք երկու ճարտարապետաց ծրագրերն, որոց մին նորոգութեան ծախքն կը հաշուէր 500 և միւսն 960 օսմ. ոսկւոյ մօտ գումար մը՝ հանգանակութեամբ հայթայթելի, որու 200 օսմ. լիրան Մասնախումբն ստորագրեր էր իւր մէջ։

Սոյն խնդիրն Տնտեսական Խորհրդոյ քննութեան յանձնուած և տեղեկագիրն մատուցուած լինելով, Ազգային կեդրոնական Վարչութեան Բաղաքական Ժողովն ուշադրութեան առաւ զայն, և սոյն քննութեան արդեւնց վերահասու լինելէ յետոյ՝ Տնտեսական Խորհրդոյ տեղեկագրին եզրակացութիւնն ընդունեց, և ըստ այնմ արտօնեց առաջարկեալ նորոգութիւնը կատարել՝ ճարտարապետ Թէլլալեան Պետրոս էֆէնտիի ծրագրին համաձայն (500) հինգ հարիւր օսմ. ոսկւոյ ծախիւք, առայժմ ի բաց թողլով Եկեղեցւոյ առատագին նորոգութիւնն՝ որ անհրաժեշտ չէ դատուած, և միանգամայն հաստատեց Մասնախմբի կազմութիւնն, արտօնելով զինքն ծախսուց գումարն հայթայթելու հանգանակութեամբ և յանձնելով ելմտական տեսչութեան՝ որպէս զի ըստ առաջարկութեան Տնտեսական Խորհրդոյ՝ հարկ եղած ապահովութիւնն առնու Մասնախմբէն՝ ճարտարապետ Թէլլալեան էֆէնտիի ծրագիրն գործադրելու և որոշեալ ծախսուց գումարին հարիւրին եօթանասունը չպատրաստուած չձեռնարկելու համար ի գործ։

Մասնախմբի անդամք են ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի.

Մեծ. Թագւոր էֆէնտի Համամեան
» Խաչիկ » Ալլահվէրտեան
» Կարապետ » Զէյէյեան
» Կղեմես » Օճագճեան
» Յովհաննէս » Պէյլիճեան
» Նազարէթ » Գասպարեան
» Պօղոս » Աւգէր
» Ռուբէն » Սէմէրճեան
» Օննիկ » Իսրայէլեան

Քաղաքական Ժողովոյ սոյն անօրինութիւնն հաղորդելով Պատուարժան խորհրդոյդ՝ կը յանձնարարեմք չնորհեան Մասնախմբին և ելմտական Տեսչութեան հետ մէկտեղել և սոյն նորոգութիւնն՝ ըստ որոշեալ պայմանաց և անօրինութեան Քաղաքական Ժողովոյ՝ կատարելու համար՝ պէտք եղածն ի գործ դնել։

Կը յուսանք որ Պատուարժան Մասնախմբի անդամք այն եռանդամբ և յօժարութեամբ՝ որովք ստանձնած են սոյն բարեպաշտական ծառայութիւնն, յարատեւելով ցվերջ և յանենայնի վայելելով խորհրդոյդ գործակցութիւնն՝ կը յաջողին այս աստուածահաճոյ ծառայութիւնն ի գլուխ հանելու արժանապէս, և կը մաղթեմք ի Տեառնէ յարդիւնս ածել իրենց ջանքերն։ Մնամք աղօթարար

Պատրիարք Կ. Պոլսոյ
ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

15 մայիս 1889
Ի Պատրիարքարանի Հայոց Կ. Պոլիս

Այս առաւօտ Բաքէի շոգենաւով մայրաքաղաքս եկան Թիֆլիսէն բժշկապետ Պ. Բաղատան Նաւասարդեան, Ատենապետ Թիֆլիսի Բարեգործական Ընկերութեան, ձեմարանի ընդհանուր մատենադրութեան եւ Ռուսաց լեզուի ուսուցիչ Պ. Յովհաննէս Յովհաննիսեան՝ Բանասիրական Ծանօթ հեղինակը, եւ ձեմարանի աշխարհագրութեան ուսուցիչ Պ. Դէորգ Տէր-Բարթուղիմէոսեան, եւ Բաղում մեքենագործութեան գործարանի կառավարիչ Պ. Աղէքսանդր Աբելեան։ Ռուսահայ հիւրերն այս իրիկուն իսկ կը մեկնին ի Բարիզ, ուսկից վերադարձին ժամանակ մը պիտի Ցնան մայրաքաղաքս։

Խասգիւղի Ծերունազարդ աւագ երէց Արծրունի Արժ. Տ. Գէորգ քահանային ողբացեալ դստեր Օր. Նոյեմիի յուզարկաւորութեան հանդէսն երէկ տիրապրեցիկ չքով մը տեղի ունեցաւ։ Ներկայ էին Ամեն. Խրիմեան Հայրիկ և Դեր. Եպիսկոպոսունք Սըրուանձտեանց և Օրմանեան, բազմաթիւ վարդապետք և քահանայք, և ստուար բազմութիւն համակիր ժողովրդեան։ Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն ի ցաւակցութիւն ղրկած էր Արժ. Ալիքսան վարդապետը, քանի մը բարապաններով։ Եկեղեցւոյն մէջ դամբանականը խօսեցաւ Դեր. Օրմանեան Սրբազան, իւր ամենէն պերճախօս շնչառիով, մանաւանդ դի հանգուցեալ օրիորդն պարկեշտ և արդիւնաւոր կեանքն հզօրապէս ներշնչող նիւթ մ'էր։ Օր. Նոյեմի հոգին էր Խասգիւղի Ներսիսեան աղջկանց վարժարանին Խնամակալութեան, որոյ ատենադպրութիւնն երկար տարիներէ հետէ կը վարէր մեծ գործունէութեամբ։ Ամենէն աւելի սրտայրոյզ էին այն խօսքեր զոր երեկ, եկեղեցւոյն մէջ, պատարագէն յետոյ, նոյն ինքն 101 ամեայ պատկառելի ծերունին ուղղեց իւր դստեր անչնչացեալ մարմնոյն, զարմանալի կորովով մը խօսելով հոգւոյ անմահութեան վերայ, և հռչակելով թէ ինք սուգ չի բռներ, քանի որ այն գիտակցութիւնն ունի թէ իւր սիրասուն դուստր այն պահուն կը հանդչի երկնային արքայութեան մէջ։ Ամենէն չոր սիրտերն անդամ ներգործուեցան կենդանի հաւատքի այս ազդու օրինակէն։

Եկեղեցիէն դուրս, հանդուցեալին վրայ ուղղեալներ կարդացին Ներսիսեան վարժարանէն աշակերտուհի մը, և դաստատուներէն մին։ Փունջեր դրուած էին Խնամակալուհի Տիկնայց կողմէ, աղջկանց վարժարանին կողմէ, Ընթերցասիրաց ընկերութեան կողմէ, և ընտանեկան պարագայից և համակրողաց կողմէ։ Խուռն բազմութեան հաղորդեալ ոգեւորութիւն մը կը տիրեր Խասգիւղի պատմական մահարլրին վրայ, երբ եկեղեցական Հարք թաղման տխուր արարողութիւնները կը կատարէին։

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանի հարցաքննութիւնք տեղի պիտի ունենան Ա. և Բ. կարգի համար չորեքշաբթի 14 յունիսի, Գ. կարգի համար հինգշաբթի 15 յունիսի և Դ. կարգի համար ուրբաթ 16 յունիսի, առաւօտուն ժամը 2-5 և միջօրէին 7-10։

Վարժարանին յունուար ամսոյ մէջ Գումշգաբու փոխադրուելուն պատճառաւ սոյն հարցաքննութիւնք վերցնուեցան։

ԳԻՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆԻ

Գոսովայի նահանգին տէֆթէրտար անուանուեցաւ ելմտական Ժողովոյ անդամներէն Զիւհտի պէյ։

Սուրիոյ նահանգին տէֆթէրտար անուանուեցաւ Պրուսայի նահանգին տէֆթէրտար Սալիմ էֆէնտի։

Պրուսայի նահանգին տէֆթէրտար անուանուեցաւ Սուրիոյ տէֆթէրտար Բաղրզ պէյ։

— —

Սանիյէի երկրորդ ատենման տրուեցաւ Սէլանիկի նահանգին մարգահամարի անօրէն Տերվիշ պէյի։

Սալիսէի ատենման՝ Սէլանիկի երեւելիներէն Իպրահիմ էֆէնտիի եւ տեղւոյն մարգահամարի վարչութեան առաջին քարտուղար Ֆազլուլլահ էֆէնտիի։

— —

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանի բժիշկներէն Ֆէրիդ Խամիթ փաշայի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Ն. Վեհափառութեան առաջին ասիրիչ Մուսթաֆա պէյի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Ն. Վեհափառութեան առաջին վիրաբոյժ դնդապետ Իմին պէյի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ ի Վիեննա կարտեաց վաճառական Պ. Ատոլֆ Կրաուսի։

— —

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ

Կ. Պոլսոյ ամերիկեան նոր դեսպան Պ. Սալմոն Հիրշ շաբաթ իրիկուն մայրաքաղաքս ժամանեց եւրոպական կառախումբով։

Պ. Սալմոն Հիրշ, իւր հետն ունենալով դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Կարճիուլօն, այսօր Ի. Դուռը պիտի երթայ և Արտաքին գործոց Վեսմ. նախարարին պիտի հաղորդէ Միացեալ Նահանգաց նախագահ Պ. Հարրիսընի կողմէ ստացած յանձնարարագրոյ պատճէնը։

ՏԱՐԱՁԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

Կայս. հրամանաւ Պետական Խորհրդոյ անդամներէն Ահմէտ Բէֆիֆ պէյի եւ Բ. Դրան Ամէտի դիւանատան անօրէնի օգնական Բէշիր պէյի մեծաշնորհ տրուած է մայրաքաղաքիս մէջ գործարան մը հաստատելու համար, ուր պիտի պատրաստուին բուրդէ և բամբակէ կերպասներ ևն։

Այս գործարան պիտի կառուցուի ի Մաքրիվիզ և չնուիթիւնը պիտի աւարտի մինչև մէկ տարի։

— —

ՄԻՐԶԱ ԱԼԻ ԽԱՆ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին կողմէ Թարգման Վէքիլ էֆէնտի և Արտաքին գործոց Վեսմ. նախարարին կողմէ թարգման Միքայէլ էֆէնտի շաբաթ օրը պարսկական դեսպանատան ամբանոցը գնացին ի Սթենիա և բարի գալուստ մաղթեցին Պարսկաստանի ներքին գործոց նախարար Միրզա Ալի խանի։

Միրզա Ալի խան եւս շաբաթ օրն ընկերակցութեամբ դեսպան Միրզա Մոհսին խանի Բ. Դուռը գնաց և այցելութիւն տուաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վեսմ. նախարարին և Վեսմ. խորհրդականին։

ԱՊՏԻՒՄԻՍԻՒ ԴԱՏԸ

Սոյն դատն, որ՝ հանգուցեալ Ապտիւլմէճիտի կնոջ և իւր երկու քերց միջև ծագումառնելով՝ անգլիական հիւպատոսական դատարանին առջեւ վերջերս աւարտեցաւ, անգլիական հիւպատոս Պ. Ֆառսէթի իրաւարարական որոշմամբ, այս անդամ նոր երեւոյթ մը ստացած է։ Նոյն հիւպատոսական դատարանը կոչուած է իւր վճիռը տալ նոր դատի մը մէջ զոր յարուցած է Ճուվանի Ֆէֆթիլլահ Ապտիւլ Մէճիտ, յիշեալ ժառանգորդաց դէմ։ Պ. Ճուվանի յայտարարելով թէ ինք հանգուցեալ Անդոն Եուսուֆ Ապտիւլ Մէճիտի հօրեղբօրորդին է, կը պահանջէ յիշեալ ժառանգութենէ իւր բաժին, ըստ Շերիի օրինաց։ Հարկ է յաւելուլ, իբր բացատրութիւն իւր այս պահանջման, թէ հանգուցեալ Անդոն Եուսուֆ Ապտիւլ Մէճիտ իբր յայտնի ժառանգորդ թոռած էր իւր երկու քոյրերը, և հետեւաբար եթէ ապացուցուի որ Ճուվանի իրօք հօրեղբօրորդին է, պիտի մասնակցի ժառանգութեան, քանի որ իրմէ մերձաւորագոյն արու ժառանգորդ չկայ։

Սոյն դատին փաստաբանութիւնն ստանձնած են Տեարք Պառտօ և Տըկան, որք ի ձեռին ունենալով Շերիի վճռագիր մը Ճուվանիի հօրեղբօրորդի լինելն հաստատող, ամենազօրաւոր ապացոյցը կը նկատեն զայն իրենց իրաւանց պաշտպանութեան։ Խնդիրն արդարեւ մեծ կարեւորութիւն ունի միջազգային անհատական իրաւանց տեսակէտով։ Անգլիական հիւպատոսարանը իւր տալիք վճռով պիտի լուծէ սա խնդիրը. «Շերիի վճիռագիր մը բաւական՞ է ապացուցանելու համար ժառանգական յատկութիւն մը առաջի անգլիական դատարանի»։ ուրիշ բառով, օսմանեան հպատակ ժառանգորդք պարտա՞որ են ապացուցանել իրենց ժառանգական իրաւունքն անգլիական դատաւարութեան օրէնքաց պահանջած եղանակաւ, թէ ոչ Շերիի վճիռ մը կը բաւէ առ այս։ Դատաւորը, որ պիտի տայ իւր վճիռն, է Պ. Թարրինկ։

Նիստը տեղի կ'ունենայ այսօր։

— —

ՎԵՍՄ. ՔԵԱՄԻԼ ՊԷ

Ոստիկանութեան նախարար Վեսմ. Քեամիլ պէյ, որ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած դուրս եկաւ, շաբաթ օրէն սկսաւ յաճախել իր պաշտօնատեղին։

— —

ՌԱՁՄԱՄԹԵՐՔ

Քրուբի թնդանօթաց և ի Գերմանիա յանձնարարեալ վառօդին համար երրորդ վճարում մը եղաւ այս օրերս Պ. Հիւպէրի, ներկայացուցիչ Քրուբի զինագործարանին ի Կ. Պոլիս։ Մօտերս նոր մաս մը վառօդ կ'ուղարկուի մայրաքաղաքս։

— —

ՎԻՃԱԿԱԳԻՐ ՄԱՀՈՒԱՆ

Սեհհէրի մէջ հրատարակեալ վիճակագրոյ մը համաձայն անցեալ մարտ ամսոյ 12էն մինչեւ ապրիլ 12 մայրաքաղաքիս մէջ մեռած են.

	այր	կին	գումար
Իսլամ	290	280	570
Քրիստոնեայ	211	173	384
Հրեայ	20	15	39
	521	468	989

— —

ԱՐՔՈՒՆԻ ՆԱՒԱՐԱՆ

Արքունի նաւարանին մէջ այժմ կը կը պատրաստուին հինգ նաւեր որոց երեքն ի նորոյ կը շինուին, իսկ երկուքը կը նորոգուին։ Ի նորոյ շինուածներէն մին է Հէյդէրէնօմ մարտանաւն, որ նոր դրութեամբ կը շինուի և մէկ քանի օրէն ծովը պիտի իջուցուի։ Այս մարտանաւի բոլոր մասերն արքունի նաւարանին մէջ պատրաստուած են։ Հէյդէրէնօմ ժամը 16 մղոն պիտի երթայ և նոր դնուած Քրիւբի թնդանօթներով պիտի զինուի։ Այս մարտանաւին նման ուրիշ մ'ալ կը շինուի Լաֆիֆը Հէյրէտտին անուն որու շինութիւնը մինչև մէկ ամիս կաւարտի։ Ի նորոյ շինուած նաւերէ մին է Շէռ Ամէտ թորփիլլասարածն, որ ժամը 20 մղոն արագութիւն պիտի ունենայ։ Իսկ նորոգուողներն են Ամոգ և Պէյրուտ մարտանաւերն։

— —

Վեհ. Սուլթանին բժշկապետ Մավրոյենի փաշա անցեալ հինգշաբթի օր բժշկական վարժարանն երթալով ներկայ գտնուեցաւ տարրալուծութեան քննութեանց։ Ն. Վեսմութիւն խիստ գոհ մնաց աշակերտաց կողմէ տրուած պատասխաններէն և վարժարանին այլ և այլ մասերն աչքէ անցուցնելէ յետոյ մեկնեցաւ։

—Տրապիզոնի ճանիկ գաւառին նորընտիր կառավարիչ Նուսուհի պէյ շաբաթ օրն իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

—Նախընթաց օր 750 իսլամ ուխտաւորք ասոի ճիտտէ ուղեւորեցան աւտրիական Կ-ուէրս շոգենաւով։

—Կայս. հրամանաւ Ագրիանոպոլոյ եւ Գալիպոլիի նահանգաց մէջ պատրաստուած կառեղէններէ և կերպասներէ մէկ մէկ օրինակ ինչպէս նաեւ նոյն նահանգաց բերքերէն մաս մը կայս. պալատ պիտի ղրկուին իբրեւ նմոյշ։

—Պիթլիս լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Կնճ գաւառին ոչխարի տրոց գանձման մէջ մեծամեծ դեղծումներ գործուած լինելով, կուսակալութեան կողմէ զինուորներ ղրկուած են այդ գեղծումներն երեւան հանելու, ոչխարահարի առթիւ ծագած դժուարութիւնները բառնալու և իրաց այդ վիճակին պատճառ եղողները պատժելու համար։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ Կայս. պալատն պաշտօնեայներէ մին շաբաթ օր Պոլիս Շէկր Էմին թաղը գնաց եւ անդ կարօտելոց բաշխեց ոչխար, հաց եւ դրամական պարգեւներ։

—Կայս. կառավարութեան կողմէ Քրիւբի զինագործարանին յանձնարարեալ թնդանօթներու մնացեալ մասն եւս մայրաքաղաքս բերուեցաւ։

—Այս ուրբաթ օր ի Պոլիս Սարաֆխանէ Պաշը թաղ Վասիլ անուն նպարավաճառի մը և յաճախորդի մը միջեւ կռիւ մը տեղի ունեցաւ առեւտուրի պատճառաւ։ Ցաճախորդը նպարավաճառին հագուստները պատռեց և այս վերջինն ալ նորականքը խածաւ։ Ոստիկանութիւնը վրայ հասնելով երկուքն ալ ձերբակալեց։

—Հեռագրական եւ թղթատարական վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Ադրիանուպոլսոյ Կիւմիւլճինէ գաւառին Սուլթանեէրի գաւառակին մէջ նամակատուն մը բացուած է, ուր շաբաթը մէկ անգամ պիտի ընդունուին պարզ նամակներ։

—Քասթամունիի Ագչէ Շէհր գաւառակի նախորդ արվզական Ալի էֆէնտի մայիս 30ին անձնասպան եղած է իւր տան մէջ ինքզինքը կախելով։

—Հանրային Պարտուց վարչութիւնը շաբաթէ մ'ի վեր սկսած է Բումէլիի երկաթուղւոյ արժէթուղթեր գնել ընելու համար զայնս։

—Պրուսայի նահանգին մէջ այս շաբաթ բարեբար անձրեւներ տեղացեր են։

—Պրուսայի մէջ յանձնաժողով մը կազմուած է քննելու համար նահանգին Տէֆթէրխանէի վերաբերեալ արձանագրութիւնները։

—Գավալայէ կը գրեն թէ աւազակները լեռը տարեր են Պ. Թէոտորոբուլօ և անոր ընկերակցող ուրիշ անձ մը, որոց համար փրկանք կը պահանջեն։

—Ուրբաթ իրիկուն ժամ 1½ին ի Բերա Ֆէրիտկէ փողոց մէկ քանի զինեալ չարագործներ քրիստոնէի մը վրայ յարձակեցան որ նոյն պահուն անտի կ'անցնէր։ Չարագործք ուզեցին ժամացոյցը յափշտակել, սակայն մարդը բաւական դիմացաւ, որով ժամացոյցի շղթային կէսը միայն չարագործաց ձեռքը մնաց։ Նոյն պահուն դրացիք օգնութեան փութացին և չարագործք խոյս տուին Ֆոլսայ Տերէի կողմը։ Կ'ըսուի թէ անցեալներն այդ փողոցին մէջ համանման մէկ քանի դէպքեր ևս պատահած են։

—Ոստիկանութիւնն ուրբաթ օրէն սկսեալ մինչեւ երէկ քանի չափ չարագործներ աքսորած է ի Մէրսին, Իսկէնտէրուն, Միտիլլի և այլուր։

—Երէկ լաւ հագուած մարդ մը Գարաքէօյի կամուրջին ինքզինքը ծովը նետեց։ Զորս կողմէ օգնութեան փութալով ազատեցին զնա։ Ոստիկանութիւնը թէև հարցաքննութեան ենթարկեց այդ մարդն, սակայն չկրցաւ ոեւէ տեղեկութիւն առնուլ, որովհետեւ համր էր։

—Սէրէզի զինուորական նախորդ հրամանատար Մուսթաֆա փաշա, որ Պետական Խորհրդոյ առջեւ կը դատուէր և անպարտ արձակուած էր, Միթրովիցայի բանտանատար կարգուած է և մէկ քանի օրէն իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

—Հանրային Պարտուց Վարչութեան պաշտօնատան պահապաններէն ժանտարմայի տասնապետ Զէրքէս Մէհմէտ, որ անցեալ օր Էյուպի շոգենաւէն ինքզինքը ծովը նետած և ազատուած էր, երէկ ժամ 2ին ինքզինքը վիրաւորեց նոյն պաշտօնատան մէջ։ Գնդակը պորտէն մտնելով հակառակ կողմէն դուրս ելաւ։ Ոստիկանք իմանալով բժիշկներ բերին, որոց կողմէ տրուած նախնական դարմաններէն յետոյ՝ կեդրոնական բանտի հիւանդանոցը փոխադրեցին զնա։

—Ռուսական Զէրնոյ-բուլից մարտանաւն, որ մէկ երկու օրէ ի վեր Սալըբազարի առջև կեցած էր, շաբաթ օր Պիրէոն գնաց։

—Անցեալ ուրբաթ օր, ի Գատը գիւղ, ոստիկանութիւնը ձերբակալեց Մուրատ անուն մարդ մը որ ոսկի մանեակ մը, ոսկի օղ մը, ծխախոտի երկու արծաթ տուփեր 30 ղրուշի ծախելու վրայ էր։ Վրան խուզարկուելով ուրիշ այդ կարգի նիւթեր ևս գտնուեցան։ Մուրատ հարցաքննուելով պատասխանեց թէ այդ նիւթերը գողցած էր Աքսարայի մօտ տունէ մը։

—Անցեալ չորեքշաբթի օր ժամ 3ին ի Ղալաթիա Գուշլու փողոց չարագործ մը յարձակեցաւ Տոքթ. Քալիայի վրայ և յափշտակեց նորա ոսկի ժամացոյցը հանդերձ շղթայով, երկուքը տասն ոսկւոյ արժողութեամբ։ Ոստիկանութիւնն իմանալով ձերբակալեց գողն որ Ճիվանի անուն վաղեմի չարագործ մըն էր։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Մոսկուա, 21 յունիս

Մոսքովսկա Վէդոմոսթի կը հաւատայ, իւր Պուքրէշի թղթակցին մէկ հեռագրոյն համաձայն, թէ Ռումանիոյ կարոլ թագաւորը մտադիր է հրաժարիլ ի նպաստ Ֆէրտինանտ իշխանին, իւր եղբօրորդին և գահաժառանգ։ Այս հրաժարում հարկեցուցիչ եղեր է կարոլ թագաւորին համար, նկատելով որ անհնար է իրեն պահել իւր յանձնառութիւններն հանդէպ խաղաղութեան Դաշնակցութեան։

Լոնտոն, 23 յունիս

Դաղթականութեանց նախարար Պ. Քնուդսֆորտ այսօր կիպրոսցի քրիստոնեից պատգամաւորութիւն մը ընդունեց, որք ի գլուխ իրենց ունէին Սոփրանիոս արքեպիսկոպոսը։

Պատգամաւորութիւնը Լորտ Քնուդսֆորտի ներկայացուց յիշատակագիր մը որ կը խնդրէր զեղչել անգլիական կառավարութեան կողմէ Կիպրոսի կղզւոյն վրայ դրուած տուրքերն, որք օսմանեան տիրապետութեան ժամանակէն աւելի ծանր են։

Լորտ Քնուդսֆորտ շատ սիրով ընդունեց այս պատգամաւորութիւնն և խոստացաւ նկատողութեան առնուլ յիշատակագիրը։

Վիեննա, 23 յունիս

Ֆրանց-Եղոէֆ կայսրը պատասխանելով Պատուիրակութեանց նախագահներուն, ըսաւ.

Ոչ մէկ փոփոխութիւն յառաջ եկած է տէրութեանց յարաբերութեանց մէջ, ո՛չ ալ մեր արտաքին աշխարհավարութեան ընդհանուր ուղղութեան մէջ։

Իմ կառավարութիւնս, բոլորովին համաձայն իմ պաշտօնակիցներուս հետ, կը ջանայ խաղաղական հանգամանք մը ապահովել Եւրոպոյ կացութեան, որ կը շարունակէ երկիւղալի ըլլալ։

Կայսրը կը յուսայ որ խաղաղութեան բարիքները պիտի կրնան շարունակել հակառակ զինուորական ոյժերու յաւելմանց, որք յառաջ կը տարուին ամէն կողմէ և որք զմեզ ևս կը բռնադատեն անդործ չմնալու։

Կայսրը կը ցաւի Միլան թագաւորին հրաժարման համար. կը յարէ թէ Սերպիա բարեկամական հաւատք տուած է. կը յուսայ թէ Սերպերուն խոհեմութիւնն և հայրենասիրութիւնը պիտի փրկեն զՍերպիա ծանր վտանգներէ։

— —

(Մասնաւոր հեռագիրներ)

Պերլին, 21 յունիս

Նոր Տեսչ Ազգեմնի Զայրանդ Նորէն բուռն յօդուած մը հրատարակած է զուլիցերական կառավարութեան դէմ։

Փարիզ, 21 յունիս

Ֆրանսական կառավարութիւնը մտադիր է նահանգային Ժողովոց երրորդ մասի նորոգութիւնը յունիսի 29ին կատարել և երեսփոխանական ընտրութիւններն ալ օգոստոս 14ին, եթէ պարագայները ներեն։

Հռոմ, 21 յունիս

Պ. Քրիսպի երեսփոխանաց Ժողովոյն մէջ յայտարարեց թէ հարկ անհրաժեշտ է վերակազմել օտար երկիրներու մէջ գտնուած այն իտալեան վարժարանները որք քաղաքական տեսակէտով Ֆրանսայի, իսկ կրօնական տեսակէտով Վատիկանի կը վերաբերին և ցարդ կրօնաւորաց կողմէ կը կառավարուին։

ԳՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 12 յունիս
Դահեկան

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՐՈՅ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (Պանքայէ)		110 1/4
3 » » »	(վճռագիր)	110 1/8
3 » Բարիզի »	(պանքայէ)	22 82 1/2
» » »	(վճռագիր)	22 90

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Մէյս. Ի. Սերի		18
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	18
Բէրայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	17 38
Կէս օրին	»	17 35

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱՒԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		47 4
Այս առաւօտ		44 38
Կէս օր		44 35

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՔԻԼԹԼՈՅ

Փոխառութիւն	Ա. Սերի	28
»	Բ. »	16 30
»	Գ. »	17 38

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՈՒԹ

Օսմէթէթ յէնէրալ	Ագէ. Լր.		4 25
Քրեսի յէնէրալ	Օսմ.	»	9 15
Պանք տը Գոնս	»	»	7 15
Սօս. Շանտ է վալէօր	»	»	4 36
Թրամուէյ	»	»	470
Բուսվէլի երկաթուղի	Ֆր.		62 50
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ		»	— —
Բաժնեթուղթ Լաֆրիսմի		»	103

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	ՂՐԷ.	...	100
20 Ֆրանքանոց	»	...	87 34
Անգլիական ոսկի	»	...	110 20
Իմպերիալ	»	...	90 25
Քրիմկի	»	...	51 5
Լուպլի Թղթադրամ	»	...	8 82
» արծաթ	»	...	77 25
Մէճ. արծաթ. (տարը)	»	...	168 26
Վէցնոց	»	...	104
Չինգնոց	»	...	104
Մէթալիք	»	...	102
Թասֆիյէ	»	...	8 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 22 Յունիս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտ		93 1/4
Օսմ. »	Սերի Դ. բացուեցաւ	16 1/2
» »	» գոցուեցաւ	16 3/8
» »	» Ա	28
» »	» Բ.	16 3/4
» »	» Գ.	16 1/4
Օթոման 1871		92 1/4
Փոխառութիւն 1877		100
Պանք Օթոման		11 1/4
Իտալական փոխառ. 1873		100 1/2
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)		91 1/8
» առանձ. (բրիվիլեժիէ)		103 5/8
Տոյրա Սանիէ		84 3/8
Տօնանիալ

Սպանիական (արտաքին)	76 1/8
Եգիպտական միացեալ	459 37 1/2
Բրիտանիէ Թիւրք	453 75
Հէյլէնեան 5 %	478 75
Ղէք Լոնտրայի վրայ	25 18

ԳԱՂԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ, 10 մայիս

Տիգրանակերտ ուրիշ հայաբնակ գաւառներէ աւելի կը յուզուի Առաջնորդական խնդրով. գուցէ անիրազեկ այլաբնակ ազգայինք արհամարհանօք ևեթ դատեն զՏիգրանակերտցիս, սակայն յայտ կը սխալին, արդարութիւնը կը պահանջէ յայտնել որ Տիգրանակերտի Առաջնորդական խնդիրն այս ի՛նչ կամ այն ի՛նչ Առաջնորդի անձին վրայ կայացած չէ, այլ ընկերքնոյի պայքար մ'է, զոր կը մղեն երկու հակընդդէմ կուսակցութիւնք.— Ասոնցմէ մին կը կազմեն մեծ մասամբ արհեստաւորներ, միջնակարգ առեւտրականներ, ուսեալ դասն և կարգ մը վաճառականներ որք, իրենց առեւտրական անկախ դրից մէջ այս ի՛նչ կամ այն ի՛նչ Աղայի ազդեցութենէն զերծ լինելով ժողովրդեան դատը կը պաշտպանեն.

Իսկ միւս կուսակցութիւնն որ խիստ աննշան թիւ մը կը կազմէ, կը բաղկանայ մի քանի հարուստ յետադիմական անձերէ, և ունին կուսակցական այլ և այլ ստորաբաժանումներ, սակայն առեւտրական յարաբերութեամբ և ազդեցութեամբ ազգային խնդրոց մէջ համերաշխութեամբ կ'ընթանան զոհելով միշտ ժողովրդեան իրաւունքները միայն իրենց կուսակցապետի քմահաճոյից.

Այս վերջինք իրենց կէտ նպատակի ընտրած են օրինաւոր և բանիբուն Առաջնորդներ չընակեցնել Տիգրանակերտ. այլ կը ջանան ազգն անիրաւութեան մատնել և կամ ապիկար տեղապահներով կառավարել ժողովուրդն, որպէս զի ազգային դեկը միշտ իրենց կուսակցապետի ձեռքը մնայ և նա յաջողի Իթ-էրի ժողովոյն յաւէտ անդամանալ իւր ազդեցութիւնը բարձրացնելու, յորմէ իրենք եւս օգտելու նը-պատակաւ. եթէ երբէք պատահի ողջամիտ Այցելու հովիւ մը կամ Տեղապահ մը, ամենագծուծ միջոցներով կ'աշխատին զայն հեռացնել ատի, Առաջնորդարանի ծախսը կը դադրեցնեն և այն ատեն նա կը պարտաւորի ծոմապահութեամբ քաւել իր սխալը, կամ յանմայս ըստ ամենայնի հը-պատակիլ իրենց և կամ մեկնիլ հեռանալ. Այս եղանական ատի հեռացուցին Գեր. Խորէն Սրբազան Մխիթարեան և Արժ. Ներսէս վարդապետ Խարխանեան.

Նոքա խիզճ չեն ըներ մինչեւ անգամ թէ ազգային և թէ ընկերական վարժարանները խանգարել, երբ անոնցմէ մին կամ միւսը փայլել սկսի. Ասոնց հարուածին միայն Խարաճեան Յակոբ էֆ. ի մասնաւոր վարժարանը կրցաւ դիմադրել և կանգուն մնալ.

Թէև Ս. Կիրակոս մայր եկեղեցւոյ ազգային վարժարանաց Պատ. Հոգաբարձութիւնն՝ որոյ Ատենապետն է Կարապետ էֆ. Խանտանեան, անուանական բարեկարգութեան ձեռնարկեց չատանալով արտաքին և շլացուցիչ կարգադրութեամբ, այդ եւս անման չէ կուսակցական և մասնաւոր նկատումներէ. Ատենապետ էֆէնտին Խարբերդի մէկ քանի վաճառականաց հետ առեւտրական յարաբերութիւն ունենալով նոցա յանձնարարութեամբ բերել տուած է անկից բարձր ամսաթոշակաւ այնպիսի դասատուներ որք ուղղագրութիւն անգամ չուտին.

Յարգելի ընթերցողք պիտի զարմանան, եթէ ատանոր յիշեմ ազգային նախակրթարանի դասուց բաժանումներն, որք են Ա. կարգ՝ բաժանեալ երկու ճիւղի մին ղ-ղ-ց-ե-լ Ա. և միւսն պ-ղ Ա. թէև դասախօսութեան առարկայք երկոցունց եւս միևնոյն. Բ. կարգ որոյ աշակերտներէն ոմանք այս ի՛նչ տարկայի մէջ Գ. կարգի աշակերտաց դասակեր են և ոմանք այն ի՛նչին մէջ Ա. կարգին. Գ. կարգ՝ որում թէև հայերէն Գ. տարի մայրենի լեզու կ'աւանդուի, սակայն աշխարհագրութեան և այլն մի մի քանի առարկաներ Բ. դասի վրայ՝ այսինքն նախակրթարանական Բ. չրջանի վերաբերող մասերը. Ասոնցմէ զատ կան նաև մի քանի արտասահման կարգեր, յորոց ոմանք կը բաղկանան մէկ կամ երկու աշակերտներէ, իւրաքանչիւրն ըստ հանոյս կամ լոկ Գաղղիերէն կամ լոկ Տաճկերէն դաս կ'առնու. ահա այդպիսի բաբելոնական խառնակ դրութիւն մը կը տիրէ վարժարանին մէջ և այս անկարգութիւն կը ծառայէ յատկապէս Ազգին դըրամներն յուսկէսու վատնելու և զազգային յուսահատացնելու, որպէս զի այլ ևս դպրոցական յառաջդիմութիւն չնտաբերեն, զի մի գուցէ իրենք (այդ յետադիմականք), յապագային թէ՛ կառավարական պաշտօնէութեանց և թէ՛ Ազգային և Առեւտրական ասպարէզին մէջ իրենց խոչընդոտ ունենան դպրոցական զարգացեալ երիտասարդութիւն մը.

Աւելորդ չեմ համարիր նշանակել նաև գործուած սահմանադրական գեղծումները. չորս տարիէ ի վեր կազմուած է Տիգրանակերտի Երեսփոխանական արդի Ընդհ. ժողովը, ցա՛րդ երբէք դռնրաց և կանոնաւոր նիստ մը չէ ունեցած. Գիւղական ծերակոյտի ժողովներու պէս հազիւ տարին մէկ կամ երկու անգամ կը հաւաքուին յԱռաջնորդարան, կը խօսին իրենց անձնական գործոց վրայ և ապա քուէ կամ հակասական որոշում մը կուտան, կ'անցնին, այդու իրենց ազգային պարտականութիւնը կատարած համարելով. Թէև երեսփոխանութեան մէջ կը գտնուին ուսեալ և բանիբուն անդամներ, սակայն սոքա ևս Ատկնապետի քմահաճ ընթացից չհանդուրժելով նիստերու ներկայ չեն գըտնուիր. Ընդհ. ժողովն իւր ստորադաս ժողովոց և խորհրդոց գործառնութեանց չհսկեր երբէք, ոչ համարառութիւն ունի և ոչ ատենագրութիւն.

Քաղաքական ժողովն անունով միայն գոյութիւն ունի, մերթ կը դադրեցնէ իւր նիստերը և մերթ կ'սկսի չարունակել, վերջին պարագային մէջ միայն կառավարական ժողովոյ անդամակցութեանց ընտրական խնդիրներ և կամ կուսակցական հաշիւներ կը մղեն զինքը.

Ժողովրդեան քուէով ընտրեալ Թաղական Խորհուրդ մը միայն գոյութիւն ունէր, այն ևս անուանական վարչութենէն լուծուելով առժամանակեայ Թաղական Խորհուրդ մը կազմուեցաւ այնպիսի անձինքներէ, որք ըստ մեծի մասին Առեւտրական կապակցութեամբ մեծերու ազդեցութեան ենթարկել հլու անբարբառ գործակատարներ են, սոցա վիճակուած դերն է երբ Առաջնորդական Տեղապահ մը մեծերու կամաց ընդդէմ գործել փորձէ, անմիջապէս դադրեցնեն Առաջնորդարանի ծախքը՝ թաղային անտուկի անբաւականութիւն և դրամական անճկութիւն առարկելով.

Թէև Տիգրանակերտի ժողովուրդը չէ դադրած երբէք այս զեղծմանց դէմ բողոքելէ, սակայն իւր ձայնը միշտ ալեալի մնացած է առ Ազգային Պատրիարքարան.

Ամենապատիւ Խորէն Սրբազան Պատրիարք Հայրը թէև ի սկզբան խոստացաւ այս անկանոնաձեւի վիճակին դարման տանել, սակայն յետոյ չգիտեմ ի՛նչպէս յարմար դատուեցաւ Արղնու Վանահայր Արժ. Յովհաննէս վարդապետ Փափազեանը ղըրկել այսր, մինչեւ Տիգրանակերտցիք բարձրաստիճան եպիսկոպոսի մը պէտքը զգացուցած էին.

Արժ. Յովհաննէս վրդպ. որ արդէն իր փոքրիկ հօտը կառավարելու անկարող եկեղեցական մ'է, պարզ և բնական էր գուշակել թէ Տիգրանակերտի մէջ հլու հրամանակատար մը պիտի դառնար յետագիմականաց.

Եւ արդարեւ Յովհաննէս վարդապետ այսր ժամանումէն ի վեր իւր անկարողութիւնը ցոյց տուաւ կարծուածէն խիստ աւելի, որոյ վասն Տիգրանակերտի թէ քաղաքացի եւ թէ գաւառացի ժողովուրդը իւր կղերականներով նկատեց որ Յովհաննէս վարդապետի Տեղապահութենէն ազգային վիճակի բարւոքում սպասել անկարելի էր. դարձեալ Գեր. Փիլիպպոս Սրբազանի՝ իւր սիրելի եւ հմակրելի Առաջնորդի վերադարձին պէտքն զգաց, հանրագրութիւն պատրաստեցաւ եւ հազարաւոր անձինք փութացին ստորագրել զայն, եւ ակնապիշ լինիլ նորա վերադարձին. Սակայն լրագիրներէն երբ տեղեկացաւ Փիլիպպոս Սրբազանի վերադարձին անկարելիութիւնը, կարի յուզուեցաւ.

Կեդրոնական Պատկ. Խառն Ժողովոյ այդ որոշումը կը վերագրեմ տեղւոյս վարչութեան աննպաստ տեղեկագրութեանց. հանրային զայրոյթն հետզհետէ կը բորբոքի, ժողովրդեան պատգամաւորութիւնը այսօր գաւառապէս Յունականութեան դիմելու փափագ յայտնեց Առ ամենապատիւ Տ. Դիոնէսիոս Տիեզերական Պատրիարքն Յունաց, եւ այդ հանրագիր վաւերացուելով տեղւոյս Յունաց Առաջնորդարանէն յանձնուեցաւ Թղթատարին ի Կ. Պոլիս ղրկուելու.

Թէեւ ես պանդուխտ ազգային մը, սակայն շատ կը ցաւիմ տեսնելով որ Տիգրանակերտ ի մօտոյ պիտի կորսնցնէ առնուազն հազար տուն հայ Լուսաւորչական ընտիր ազգայիներ, եթէ Ազգային Պատրիարքարանը վերահաս վտանգի առաջքն առնելու համար չփութայ Եդեսիոյ Առաջնորդ Գեր. Մխիթարեան եւ կամ Գեր. Մաղաքիա Օրմանեան Սրբազաններէն մին ղրկել այսր իբրեւ պատրիարքական փոխանորդ, որոց վրայ մեծ համարում ունին Տիգրանակերտցիք.

Եթէ Փիլիպպոս Սրբազանի վերադարձը իսպառ անկարելի է, Ազգային Պատրիարքարանը կրնայ Տիգրանակերտի ազգայնոց այդ բաղձանց գոհացում տալ այլ ինն տնօրինութեամբ, այն է Ազգային Ընդհ. Ժողովը լուծեալ հրատարակելով և նոր ընտրութիւն կատարել տալով ձեռամբ նշանակեալ բարձրաստիճան եպիսկոպոսաց միոյն, զի արդէն Երեսփոխանական ժողովն իւր մեծամասնութիւնը կորուսած է.

ՀՐԱՉԵԱՑ

Ս. ՆՇԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ ԾԱԳ ԳԻՒՂԻ

Արարկիրէն հազիւ 4 ժամ հեռի եւ նոյն վիճակին առաջնորդական թեմին մօտ 100 տնուոր զուտ հայաբնակ Ծագ գիւղի Ս. Նշան Եկեղեցին 1886 տարւոյն Խաչվերացի Տօնին շաբաթ գիշերն աւազակներ մտնելով ամբողջովին կողոպտելէ ետքը կրակ կը ձգեն սրբավայրն և ի փախուստ կ'ճամպարեն. Բարեբաղդաբար, ըսենք, այդ պահուն լոյսեր նշմարուելով գիւղէն, ժողովուրդն բազմութեամբ յեկեղեցի կը դիմէ, հրդեհին առաջքը կ'առնու, և ամեն կողմ բաժնուած կը հետապնդեն աւազակաց, որոց հետքը կորուսեալ էր, և միայն անոնց հոս ու հոն թափթփած նիւթերը ժողուելով՝ տրտմութեամբ կը վերադառնան և անմիջապէս դէպքը կը ծանուցանեն յԱռաջնորդարանն.

Ազէտին գոյժն շուտով հասաւ նաեւ ի մայրաքաղաքս պանդխտեալ նոյն գիւղի ժողովրդեան, որոյ սիրտն ի խոր խոցեալ այս դժբաղդութեան վրայ, սպասեց ընդերկար, և տեսնելով որ գողոնները գըտնուելու մասին ընդունայն են իւր յոյսեր, տեսնելով որ իրենց արդէն աղքատ եկեղեցին ի սպառ մերկացաւ եւ դոյզն զարդերէն ալ, և հոգեւոր պաշտամանց պիտանի գրեթէ ամեն ինչ կը պակասին քահանայից ու եկեղեցւոյն, պանդուխտն այս աղետին առջեւ մոռցաւ իր ցաւերը և հանրագրով մը դիմեց առ Ամեն. Տ. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրն խնդրելով որ հանգանակութիւն մը արտօնէ, և ատոր արդեամբ գէթ առ ժամապէս յոյժ պիտանի սպասք ու հանդերձանք պատրաստուին ու ղրկուին.

Նորին Սրբազնութիւն խորապէս ըզգածեալ՝ հայրական գորովով մխիթարեց հանրագիրը մատուցանող պատգամաւորութիւնն, բայց որ եւ իցէ տնօրինութիւն մը ընելէ առաջ կամեցաւ դէպքին վրայով հարկ եղած տեղեկութիւնները պաշտօնական աղբիւրէ ալ առուգէլ, զի խնդիրը ցոյն վայր անծանօթ էր Ազգ. Պատրիարքարանին.

Այս դիտմամբ պարբերաբար կրկնուելով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և Պատր. Փոխանորդ Գեր. Ս. Հօր մօտ, Ազգ. Պատկ. իշխանութիւնը վերջապէս համոզում ունեցաւ գործոյն կարեւորութեանը վրայ, և բարձր վստահութեամբը պատուելով իւր ժողովրդեան խնդիրն, 1887 սեպտ. 20 թուականաւ ժապաւինեալ տօմար մը չնորհեց Ծագ գիւղի պանդուխտ հասարակութեան կողմէ յատկապէս ընտրեալ մասնախմբիս, միայն 100 ոսկւոյ հանգանակութեան մը համար ի դարման անհըբաժեշտ կարեւորաց Ս. Նշան եկեղեցւոյն.

Մասնախումբս նախ և յառաջ Ծագցի պանդուխտներէն սկսելով, 1500 ղրշ. աւելի գումար մը հանգանակելէ յետոյ դիմեց ազգին գթութեանը, մնացորդը հարելու համար, և յառաջ վարելով գործն հասոյց գումարն 5807 դահեկան, մինչեւ տարւոյս սկիզբներն, երբ արդէն լրացած էր հանգանակութեան արտօնագրին, և Ծագի Թաղ. Խորհրդոյն ու Արժ. Քահանայից պատրաստած եկեղեցական պիտոյից ցուցակն ալ մեզ հասած էր։ Եւ որովհետեւ կը մերձենար աւագ ոտն Ս. Զատկի, գոնէ այսչափ գումարով մը առայժմ ա՛րչափ ինչ որ կարելի էր անյապաղ պատրաստելու համար կազմուեցաւ «Պիտոյից պատրաստութեան» մասնախումբ մը որոյ ջանիւք պատրաստուեցան հետեւեալքն ի կարեւորագունից.

2 թագ, վրայի խաչերովը, 2 վակաս, 3 զոյգ բազպան, 3 փորուրար, 2 ուրար, 3 զոյգ հողաթափ, 1 շուրջառ ստոփայէ, 2 շուրջառ տամասկոյէ, 1 պասմա վարագոյր աւագ սեղանին, 12 շապիկ տղայոց, թիկնոցներովը, 6 խոշոր շապիկներ, 1 դաւգաղի ծածկոց, 2 սգոյ փորուրար, 1 քառաթեւ խաչ ազնիւ արծաթէ (380 տրամնոց), 1 պատուանդան խաչին, 1 կանդեղ պաֆօնէ, աւագ սեղանին, 1 բուրվառ նոյնպէս պաֆօնէ, 1 զոյգ ծնծղայ, 1 էս ծրար պասմա աւելցած, 1 զոյգ կարմրագոյն բիւրեղ կանդեղին համար, վարագոյրին համար օղակներ, չէրչիներ և այլն։

Ասոնց պատրաստութեանը ծախսուած է 5635 ղրշ. 10 փր. ճանապարհի ծախքն ալ ի միասին հաշուելով, հետեւաբար հանգանակեալ գումարէն յաւելեալ կը մնայ 171 ղրշ. 30 փարա։

Բայց յայտնեմ բարձրաստիճան եկեղեցական հայր ոմն, որ չներեց մեզ յայտնել իւր պատուական անունը, Ս. Նշան եկեղեցւոյն դժբաղդութեան խիստ մտէն կարեկցելու իր բնական իրաւունքովը, մանաւանդ իր ազնիւ սրտին առատ արդեամբ բարեհաճեցաւ ապսպրուած բոլոր սրբազան մատեաններն յանձնէ նուիրել, իբր 500 ղրուշի արժէքով, և ընդ ամենն ինն հատոր, որք են, 2 Ճաշոց գիրք, 2 Տօնացոյց, 1 Ատենի ժամագիրք, 1 Տաղարաք, 1 Մաշտոց, 2 Վարժ. փոխասաց մանկանց։

Ստացանք նաև բարեպաշտուհի կնոջմէ մը 1 ժամարարի շապիկ. 1 զոյգ ամփոփիչ վայրագոյրին, նոյնպէս բարեպաշտուհի կնոջմէ մը. 1 ազնիւ ձեռագործ, ձեռքի խաչի համար, բարեսէր անձէ մը. 2 ծրար լայն չէրիտ վարագոյրին ի պէտս, նոյնպէս բարեսէր անձէ մը. և 2 ծրար կապ վարագոյրի՝ գաղղիացի պարոնէ մը։

Վերոյիշեալ պատրաստութիւնք և զանազան նուէրք անցեալ մարտ ամսոյ մէջ ղրկուեցան հայրենիք, ուր անվնաս ժամանելուն և ժողովրդեան հոգեւոր տօն ցնծութեան կատարելուն բերկրաբեր լուրն ստացաս տեղւոյս պանդխտութիւնը մխիթարութեամբ սրտի։

Այս աշխատութեանց կարգին՝ Մասնախումբս իր պատրաստած գոյից ցանկն և ծախուց մանրամասն հաշուեցուցակը ժապաւինեալ տօմարին հետ միասին մատուցած էր Ազգ. Ներսես. Պատ. Տեսչութեան ի քննութիւն, որ հաստատելով հաշուոց ճշդութիւնը, բարեհաճեցաւ նոր պատիւ մը ընել մեզ. առաջարկեց Ամեն. Տ. Տ. Խորէն Սրբազան Պատրիարք Հօր, և նորին Սրբազնութիւնը բարեհաճեցաւ նորոգել հանգանակութեան արտօնութիւնն, որպէս զի ի գլուխ հանուի նախապէս սահմանեալ 100 ոսկւոյ գումարն, և հայրական յորդորանօք քաջալերեց զնորակազմ մասնախումբն որ արդէն սկսած է ի գործ։

Լիայոյս ենք որ ընտրիւ ազգին, այս երկրորդ շրջանն ալ յաջողութեամբ ընթանալով բարի նպատակ մը ի գլուխ եւլած տեսնելու բաղդը կ'ունենանք, և դեռ ամենակարեւոր քանի մը անօթներն ալ չնեալ տալու կը յաջողինք։

Այսպիսի ատեններ, երբ ազգ. մեծագոյն կարօտութիւնք կան ու կ'սպասեն ժողովրդեան առատաձեռնութեանը, դժբաղդաբար պիտի գտնէինք գաւառաց խորերը գտնուող գիւղի մը եկեղեցւոյն պիտոյիցն համար ազգ. բարեպաշտութիւնը ճանձրացուցեալ, բայց միանգամ սկսուած գործ մը ի գլուխ տանելու փափաք կ'ըզգացուի, եւ ամեն օրինաւոր պէտք իր տեղւոյն համար միեւնոյն յատուկ կարեւորութիւնն ունի։

Ի վերջոյ, իբր նուիրական պարտ անձին ի դիմաց Ծագ գիւղի ժողովրդեան մեր խորին շնորհակալութիւնը մատուցանելով բոլոր նուիրատուաց, ազգային թէ օտարազգի, մանաւանդ այն ազնիւ տերոց որք անձն նուիրեցին յաշխատակցութիւն մեզ և յօժանդակութիւն, մնամք

Ի դիմաց Հանգ. Մասնախմբին
Գ. ԶՐԱՒԵԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ԵՐԱՄԵԱՆ
ՄԿՐՏԻՉ ԳԷՈՐԳԵԱՆ (1)

25 մայիս 89
Ի Կ. Պոլիս

(1) Մասնախմբի սոյն անդամը մեկնած է այժմ ի հայրենիս։

ՀԱՐՍԱՆԻՔՆ ԵՆԱՑՈՒՄ

Գործնական հաշիւընտիր կենանքն այնքան սովորական է դարձել գերմանացու համար, որ նա թէ տխրութեան և թէ ուրախութեան մէջ զինքը կորնչցնել չգիտէ և ամէն մի վայրկենում կարողանում է կշռել իւրաքանչիւր մի քայլ, բազմիցս քննել ապա թէ գործի ձեռնարկել, եւ հէնց այսպիսի հմուտ հաշիւընտրութիւնն է որ միջոց է տալիս գերմանացուն ամեն չքաւոր վիճակից բարձրանալու և մեծամեծ հարստութիւնների տիրանալու։ Մաքէ ջերմանոցու տունը, գուք իսկոյն և եթ կը նկատէք կատարեալ չափաւորութիւն. նա թափում է ամէն ճիգ ու ջանք աւելորդ դանդաղամ չծախսելու, իսկ մեծ հարստութիւն ձեռք բերելուց յետոյ էլ նա նոյնն է և նորա ընտանիքի իւրաքանչիւր անդամը կատարում է իւր տնային բոլոր գործերը նոյն սիրով դեռ աւելի ուրախ, քան առաջուայ պակասաւոր միջոցին։ Հագուստի մէջ ևս նա շռայլ չէ, սակայն կանոնաւորութեան և մաքրութեան հաւատարիմ է, մաքրութեան, որ առաջին հոգն է Գերմանացուն կեանքի իւրաքանչիւր քայլափոխում։

Խնայողութիւնը նորա համար գերլաւագ պայման լինելով, նա հիւրընկալութիւնից մէջ փախուստ է տալիս, այնպէս որ տունը մնողին մի սուրճի անդամ հրաւիրել չկայ, իսկ յարաբերութեան կամ զուցացկութեան համար նա ունի սրճարաններ կամ շրջնարան ու խմարաններ։ Սոցա ապրուստի այս պարզ եղանակը դիւրահասկանալի կը լինի, եթէ փոքր ինչ աչք դարձնենք մի որ և իցէ հարուստ ընտանիքի, ուրախութեան և թախծութեան վրայ։ Գնա՛նք ուրեմն նոցա մի հարսանիքը տեսնելու։

Օրիորդն այստեղ կատարեալ ազատութիւն է վայելում, թէպէտ և ի յարգի են պառաւական տատուցարանութիւններն։ Ամուսնացու ունեցուց և ծնողների համաձայնութիւնն ստանալուց զկնի զոյգը նշանադրւում է ամենապարզ կերպով, այն է՝ հօր յայտարարութեամբ, որ և ուղարկւում է բացակայ ծանօթներին առանձինն թղթատոմսերով։ Ըստ այսեղի օրէնքին, աղջիկը լիովին իրաւունք ունի իւր հօր կայքից իւր բաժինն ստանալու, միայն եղբայրների հետ հաւասար բաժին. իսկ եթէ հայրը տալ չկամենայ, չափահաս աղջիկը կարող է դատաստանով պահանջել։ Այս պատճառով շատ օրիորդներ իւրանց հարստութիւնից միջոց են տալիս ադքատ ուսանողներին ուսումն աւարտելու և ապա ամուսնանալու, ուստի զարմանալի չէ տեսնել գեղեցիկ երիտասարդներ, նոյն իսկ այլազգիներ պակուելիս իւրեանցից պառաւ աղջիկների հետ։ Ընդհանրապէս, առանց վիճակագրութեան նայելու կարելի է ասել, որ այստեղ էգական սեռն աւելի շատ է, քան արականը։ Բոլորովին սովորական է օրիորդների համար 25-30 տարեկան տանը նստել և մինչեւ անգամ կրասեր քրոջ պակը տեսնել։ Ուրեմն պառաւ և տգեղ աղջկայ ամուսնանալը յատերժահարսի դիցութիւնը պէտք է համարել, կամ թէ ոչ, պակ փոքի և երիտասարդի անուանելու է։ Հասկանալի է որ այսպիսի գործնական ժողովրդի մէջ սիրոյ և սիրահարութեան մասին խօսակցութիւնը յաճախադէպ չէ կարող լինել։

Նշանադրութիւնից յետոյ նոր զոյգը ընտանիքի մէջ միւս որդիների շարքում գրեթէ հաւասար իրաւունք է վայելում։ Մի առ ժամանակ անցնելուց յետոյ ըստ հանգամանաց, սկըսւում է հարսանիքի պատրաստութիւնը։ Հարսանի են եւ հրաւիրւում մի միայն նոքա, որոնք հարսնածու պէտք է լինին, ըստ որում դոցա թիւը ամենաշատը 18 զոյգից աւելի չէ եղել, իսկ սովորաբար լինում է 6-8 զոյգ։ Ծպադրուած հրաւիրատոմսերն ուղարկւում են մի երկու շաբաթ առաջ բոլոր հարսնածուներին և խնդրւում է շուտափոյթ պատասխանելու։ Նշանակուած օրուայ վերջընթեր երեկոյին հարսնեղբայրներն ուղարկւում են ընծայներ հարսնցուին, ընդ նմին և շնորհաւորանք։ Ընծայներն 5 մարկից ածան չեն լինում եւ ըստ երեւոյթին վայելելիք ինչոյքի հատուցումն են։ Նման սովորութիւն կայ հայաբնակ մի քանի գիւղերում, որ տեղ հրաւիրուածները փող են նուիրում, անձնիւրն ըստ կարեաց, սակայն այս գեղեցիկ սովորութիւնը լաւ լաւ կողմեր ունի, այդ՝ այն է մանաւանդ, որ անկարող ամուսնացողը միջոց է ունենում պակասն ծախքը քաւելու։ Անշուշտ այստեղինն ևս այդ սովորութեան հետեւանքը պէտք է լինի։ Վերոյիշեալ վերջընթեր երեկոյին հրաւիրուած մակարներն և հարսնաքոյրները գալիս են երեկոյթի։ այդ մակարները լինում են թէ հարսնացուի և թէ փեսացուի կողմից, որոնց հրաւիրողն է հարսնացուի ծնողքը։ Այդ երեկոյին իւրաքանչիւր փեսաւոր կամ հարսնաւոր ներկայացուում է նախապէս նշանակուած հարսնաւորներն և այդպէս մի փեսաւոր և մի հարսնաւոր կազմում են մի զոյգ և այդ 5-18 զոյգերը սեղան են նստում ընթրելու ի հարկէ ամուսնացող զոյգի հետ ի միասին։ Ընթրիքը լինում է շատ թեթեւ. տալիս են մի կտոր խորոված տխուկ (երշիկ) և դարեջուր։ Ընթրիքից յետոյ հարսանիքի զոյգերը պարումն մէկ կամ երկու դաշնակահարների պարածութեամբ, խմումն սուրճ և ժամը 12-ին հեռանում։ Իսկ ուրախութեան այդ միջոցին երկու օրիորդներ բերուումն մի մշտադալար, տերեւահիւս փունջ և մի պսակ. դոցանից մէկը հարսնացուին, իսկ միւսը փեսային ոսանաւորով բարեմաղթութիւն անելուց յետոյ դնումն պսակը հարսի գլխին, իսկ փունջը կախումն փեսայի կրծքին և ապա ծլիլ ու ծաղկիլ օրհնաբանութեան հետ լինումն բարեխնամութիւն։

Միւս օրը առաւօտեան իւրաքանչիւր փեսաւոր ուղարկում իւր հարսնաւորին ծաղկեայ փունջ մի։ Ժամը 12-ին հարսնաւորը ուղարկում կառքեր, որոնք փեսաւորներն և հարսնաւորներին տանումն եկեղեցի եւ պակից յետոյ բոլորեքեան ուղեւորումն աներոջ տունը ճաշելու։ Այս անդամ ճաշը փոքր ինչ ճոխ է լինում և սկսումն գինու համ տեսնել և արբենալ։ լինումն բանախօսութիւններ, մանր մունր թատերախաղութիւններ(*), երգեր, պարեր, ըստ որում իւրաքանչիւր մնաւոր փեսաւոր կամ հարսնաւոր աշխատում է իւր ընդհրքը ցոյց տալու։ Ճաշից յետոյ տալիս են սուրճ, իսկ երեկոյեան փոքր ինչ մնաչոր մի պատառ հացի մէջ դրած, միայն դարեջրի ուղեկցութեամբ։ Այդպիսով, ճաշից յետոյ խնճոյքին հոգի և մարմին տուողը կրկին հանդիսանում է գարեջուրը, որի չիշը արժէ 5 փենիկ։ Պարելու միջոցին մի տեսակ վայելչավարական պարք կայ իւրաքանչիւր փեսաւորի համար, այն է, պարել հարսի հետ դոնէ մի անդամ։ Այս խնճոյքը և ուրախութիւնը չարունակվումն մինչեւ երեկոյեան 12 ժամը։ Վերջում փեսաւորները կազմումն մի շրջանակ, իսկ հարսնաւորներն էլ միւս կողմում. փեսայի աչքերը կապած ձգումն առաջին պարաշրջանի մէջ և հարսին երկրորդի մէջ և ապա սկըսվում շրջապարը, մինչեւ որ փեսան մէկ փեսաւոր և հարսը մէկ հարսնաւոր կը բռնեն։ Բռնուած փեսաւորը ստանում է փեսայի փունջը, իսկ հարսնաւորը հարսի պակը, որ և դառնում մի զուարճալի նշանադրութիւն։ Այնուհետեւ հարսանեաց զոյգերը ողջերթ են տալիս նորապակ զոյգին և հեռանում ջերմագին բարեմաղթութիւններով։ Հրաժեշտի լացն էլ անպակաս է լինում, զի միւս օրն այլ ևս չեն տեսնում, երկու ամուսինները վաղ առաւօտեան ճանապարհ են ընկնում մի այլ քաղաք և այդ ճանապարհորդութիւնը կոչվում պակաղօսանք։ Այդ օրը հարսանեակներն տրամսիրատ աներոջ հետ զբօսանքներ են անում, խմում և հրճւում օրիորդի բացակայութեան վշից սփոփուելու համար։

Այսպիսի հարսանիք կատարում է Ենայի իւրաքանչիւր միջին հարստութիւն ունեցող անձն, ի հարկէ հասարակ դասը համեմատութեամբ չափազանց ձեռնպահ է ծախքերի մէջ, ըստ որում նորա հարսնածուների թիւը 2—4 լինելով, խնճոյքի համար էլ մեծ մխումն չէ լինում և հարսանիքը նորա գլխին ցաւ չէ դառնում, նորան անաւեր չէ անում, այլ ուրախացնում է չափաւորապէս, որպէս զի տխրութիւնն ևս շատ խոր զգալի չլինի։ Իսկ թէ ի՞նչպէս է անցնում Գերմանային իւր ամենատխրալի վայրկեանը, այն է՝ թաղումը, այդ ևս կ'աշխատի մի այլ յարմար ժամանակ ուշիմ ընթերցողներին իմովսանն ծանօթացնելու։

ԱՐՇԱԿ ՏԼՐ ՄԻՐԷԼԵԱՆ

1/13 յունիս 1889
Ենա

(*) Բաժնումն նաեւ հարսանեաց համար գրուած լրագիր, յատուկ երգերով, բանկալներով և սրախօսութիւններով։

ԱԶԴ

Ֆոլէրնի շրջանեաը, նաւապետ Լաուրէնսքն, Լիվրբուլէն ստա կ'սպասուի ամսոյս 26 ին։ Է.Տ. ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գրասենեակ Ֆոլէրնի ընկ.

ԻԼԱՆ

ՇԻՀՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Ցօլմապահճէ Կազիանէսի իչուն սէնէի հալիյէեթ մահսուպէն լիւզումի օլան էշեա միւնադասա իտիմէքտէ օլաուշտան վէ գարարը գաթիսի հազիրանրն երմի իքենճի բէնչէնպիհ կիւնի վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարրն թէէմինաթ տպէչէրի վէ եարտա քէֆիլլերի իլէ պէրապէր Շէհր Էմանէթի մէճլիսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

8 հազիրան 305 250

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Փէլէֆիւէտ պուլունան ասաքիրի շահանէինին պիր սէնէլիք օլարագ միւնադասայա գօնուլան էրզադրն ֆիյաթը մէվզուլարը իլէ մահալի թալիպի էօհտէսինտէ օլաուշտան թէնզիլ իլէ եթիայա պուրաճա թալիպ օլանլարրն լէվազիմաթ տայրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

10 հազիրան 1889 537
Նո. 28 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Ճիւնուար ճէնապը միլիքեանէ մուայէնաթը իչուն պիր սէնէլիք օլարագ միւպայա օլունճադ Սիպիր եազրնրն հազիրանը բումինին օն տէօրտիւնճի չարչէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ իրթէսի կիւնի թէքարրիր իտէճէք ֆիյաթրնա եիւզտէ պէշ թէնզիլիք գապուլ օլունճաղրնտան եթիասրնա թալիպ օլանլարրն մագամը սէրասքերի լէվազիմաթ տայրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

8 հազիրան 1889 535
Նո. 26 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչուն մէվզէյի միւնադասայա գօնուլան իւչ պին պէշ եիւզ մէթրօ գոյու լաֆիվէրտ իբինճի չուհանրն պէշէր մէթրօսը ալթմըշ զուրուչա օյարագ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ հազիրանը բումինին օն տէօրտիւնճի կիւնինէ գատար պէշէր կիւն միւնադասասը իճրա օլունարագ մէգզիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասրնա վէ օն պէշինճի կիւնի եիւզտէ պէշ թէնզիլիէ բաղիպ օլանլարրն մագամը սէրասկէրի լէվազիմաթ տայրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

8 հազիրան 1889 536
Նո. 27 3—3

ԼՕՆՏՕՆ ԵՒ ԼԱՆԳԱՇԻՐ ՓԱՅՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի 1862

Ամբողջ դրամագլուխն է 1,852,000 անգլիական ոսկի։

Ցիշեալ Ընկերութիւնն հրդեհէ պատահած վնասներու դէմ, թէ քաղքին և թէ չրջակայ գիւղերու մէջ տուներ, կարասիներ, նաև այլ և այլ շէնքեր եւ ապրանքներ խիստ չափաւոր դիմով կ'ապահովէ։

Ստորագրեալքս Ընկերութենէ հրաման ունին եղած վնասներն անմիջապէս վճարել։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեան համար դիմել առ,

Թ. ՍԹԷՓԱՆՈՒ — Գործակատար
Ֆ. Թ. ԺԻՆԿԻՆ — Գործակալ

513 Ղալաթիա, Չալարեան խան, թիւ 25 1—12

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000 **"ՖԻՆԻՔՍ"** Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերերք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

31

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակն՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ գռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888 » 4,817,262
Տարեկան հասոյթ » » » 10,069,700

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Գիոլոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ գռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ գռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպական 13 լաւագոյն ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 գռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ Համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաքու, Ծօռկիատիս խան.

ԾԱՆՕԹ.—Տեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ, 4,000,000, վճարեալ վնասներն իբր 39,000,000

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակս ընդհանուր գործակալութեան, Գալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Թիւ 2, Ճերէմեան խան, Գամոնտոյի Պանգային դիմաց։

Ընդհանուր գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի
ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

186

ՍՈՒԵՆԱԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՈՒԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ՐԱՖՖԻ եւ ԸՆԿ.
Գլխաւոր Գործակալ Թիւրքիոյ
Ամենայն տեսակ ապրանքներ
Նաւագնացի, ուղղ որուրեան և այլ տեսակ ապրանքներ
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՆԻՈՓԷ ԲԸՊՐԻԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
1606 Մահմանէ փողոց, Թիւ 14

Գրասենեակէ Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

DRAGÉES de Fer Rabuteau

Lauréat de l'Institut de France. — Prix de Thérapeutique.

L'Emploi en médecine du **Fer Rabuteau** est basé sur la science.

Les **Véritables Dragées de Fer Rabuteau** sont recommandées dans les cas de *Chlorose, Anémie, Pâles Couleurs, Pertes, Débilité, Epuisement, Convalescence, Faiblesse des Enfants, Appauvrissement* et *Altération du sang*, à la suite de fatigues, veilles et excès de toute nature. — Prendre 4 à 6 dragées par jour.

Ni Constipation, ni Diarrhée, Assimilation complète.

Elixir de Fer Rabuteau recommandé aux personnes qui ne peuvent pas avaler les dragées. — Un verre à liqueur aux repas.

Sirop de Fer Rabuteau, spécialement destiné aux enfants.

Une instruction détaillée accompagne chaque Flacon.

Exiger le **Véritable Fer Rabuteau CLIN & Cie**, de **PARIS**, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.*

1239

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Գալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վերայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ ածան գներով կը վաճառուին ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս չրջազգեստներ, քօսէներ, օձոտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ՛ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիայէն, Իտալիայէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ Թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Զը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։

86

ՖԻԻՔՕԿԼԻՍԻՆ ԿՐԷՍԻ

ԾՈՎԱՅԻՆ ՏՈՒՆԿԵՐԷ ԲԱՂԿԱՑԵԱԼ ՕՇԱՐԱԿ

Մորու ձկան իւղին փոխան, ազդեցիկ դեղ մըն է այս ֆիւսիկլիսինը և այնչափ ախորժահամ է որքան միւսը նողկալի։

Ֆիւսիկլիսին Կրէսին յաջողութեամբ կը գործածուի ՏՂԱՅՈՑ պարբերական հիւանդութեանց մէջ։

444

ԼԸ ԲԷՌՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Cie. Ի ԲԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ։

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովութիւն.—Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Վ. Ուիթոլ, Ուիթոլ խան Պահչէ-գաքու Պոլիս. կամ Գալաթիա Մէրթէպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան Թիւ 6։

66

ՄԱՏԱՏԱՐ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶԵՐՈՒՆ ԴԵՂԱՐՈՒՄԸ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ներման ընկած մազերուն գոյն, վիրնիճ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և ածումը։ Գլխու թեփը շուտ մը անհետացնել կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Այդ փորձը ունեցող ամենքը որոնց մտերագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ծաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։ Նորէկ չէ, և ամենեին դեան մը չըներ։ Թող որ կուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը ստացիր ՓԷՔ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻ Համաշխարհական Մազ Նորոգիչին։ (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Հարիզ ու Նիւու Եօրք։ Կրվաճառուի ամէն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և ապգղայնի դեղագործներու քով։

Կը վաճառուի ժ. և Ն. Քանչիլը եղբարց Բրիտանական դեղարան. 433 Մեծ փողոց Բերա, Էմմն Քարուանա, Գալաթիա, Եիսսէք Քարտերիմ 95 և 97. Քիւչիւքեան եղբարց քով 77 Էմին Էօնիւ—, 51 Եէկի ճամի և 168 Մեծ փողոց Բերայի, և Իզմտոնի քով Բերա Մեծ փողոց Թիւ 428։

61

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մ'է այս մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու ամսէն, առանց ուրիշ ոնեէ դործածութեան կամ լուացքի։

ՇԱԳԱՆԱԿԱՆԱԳՈՅՆԻ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Այս նոր ներկը բաղկացեալ է միայն արմատներու և խոտերու նիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին զարմանալագոյնի կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկին օրշալի գերազանց է նմանորինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամէնէն բնական երևոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի դերև հանել։ Կը կասեցնէ հերաց անիւսը, գլուխը կը մաքրէ, թեփը կ'անհետացնէ և նոր այծ կուտայ մազային մորթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Սրուակը երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սպասարկի մը մէջ, յետոյ բարակ պզտիկ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած բուրդով մը թեթև կերպով մազերուն վրայ անցուցնել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը չոգիանայ։ Բոլոր մազերը մէկ չքալով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ելլայ։ Ամենամը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս չաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածելն։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և սեխերուն համար։ Պէտք չկայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը։ Բնականաբար վերջէն դէնքն և ձեռները լուալու է առ ի զգուշութիւն։

ԾԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէ ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքոլով, ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թեթևապէս թրջած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՐՄՈՒՆՏ ԳԱԲՐԻԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վայվոտա, Պահչականոցին քով, կայարան Գալաթիա-Նիւլլի Թրամուէյիցի, Թիւ 95 և 97, Գալաթիա։

77

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ Ը.ՆԿ.

Ի ՎԻԵՆՆԱ. Հաստատեալ 1858 ին

1887 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր Ֆր. 36,699,959,12.
Ապահովութիւն ապահովեալ գումարաց » 408,448,921,35.

Ապահովագրել տուող անձինք մանուան պարագային մէջ տարեկան բաժիններէն % 23 չափ կ'ընեն։

Ապահովագրեալ տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ գրամագուխներէն մինչեւ 41 1/2 % չափ կ'ընեն։

ԽԱՐԻՍԽ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մանուան պարագային մէջ։ Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 266 ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և որ իրեն իրաւունք կուտայ շահուց մասնակցիլ իւր ապրած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Օժիտք) Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ տղայ մը քսան տարի յետոյ 10,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը պիտի ստանայ. սակէ զատ, պիտի մասնակցի Ընկերութեան 85 % շահուց՝ 298.30 ֆրանք տարեկան բաժնոյն փոխարէն։

Մանկանց օժտի համար ապահովագրելոց շահուց ման եղած է վերջին երեք տարիներուն համար 37 %, 34.12 % և 41 1/2 %։ Ասկէպէս ապահովագրեալ 1000 ֆրանքին վրայ, 415 ֆրանքի շահ բաժին ստացած են վերջին քառամեայն։

Ջնջին մը դրամանկի մը մինչոյտ, կարելի է երաշխաւորել նաեւ վճարուած դրամանէն, եթէ մահ պատահի։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհ. Գործակատարն Գ. ԼԻՈՆԵԼ ՊՈՆՏԻ, Գրասենեակք, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայէրի, երկրորդ յարկ

Ընկերութեան սեղանաւորն է Գ. Ս. ԱՏԼԷՐ

44

ՀԱԶԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻՏԻ, ՀՈՐԲՈՒԽԻ, ՅՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԶԱՑՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

POWELL'S BALSAM OF ANISEED.

TRADE MARK.

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՀԱՓՈՂԻ ՀԻԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բոռնէլ կ'ստանայ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ թագուհւոյն ՆԵԳԻԼԻ ԹԵԹՈՆՕԹԱԿՐԵՆ վրայ, ի Ուիթ, Սկովտիա.

«Սիրելի պարոն. Քան որում կը ներուէի յանձնարարել ինձ գործածել ձեր անգուգական բալասանն անիսանի հատիներով և կրնամ հաւաստել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադրեցնելու, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն պէտք։

(Սոր.) Վ. ԼԻՆԶԼԻ, Նեգիլ Թեղանօթակրեն.

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, չէզը 1 շիլին 1/2 բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ԲՈՌՆԷԼԻ, 4, Ալշիոն Բաղէյս, ՊաքՖիրէս բրա, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պոլկարիոյ ներկայացուցչին քով

76

Մ. ԷՄՄՈՒՆՏ ԳԱԲՐԻԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց, Վայվոտա, պահչականոցին քով, կայարան Թրամուէյիցի, 95 և 97

Այն անձինք որ կը ճանչին
DEHAUT ՏԷՋՕԻ
ԴԵՂԱՀԱՏՈՐԸ
իրենց ստամքին մարքելու համար լոկ այդ դեղահատերը կը գործածեն, որք ոչ նողկանք եւ ոչ յոգնութիւն կը պատճառուն, որովհետև հակառակ մեծ մարքողական դեղերուն, այս դեղն այն ատեն միայն կը ներգործէ երբ լաւ կերակրոց և կողոպուրէ ըմբեկեաց հետ առնուի, ինչպէս գինի, խաղող, թէյ։ Ամենքը կ'ընտրէ իրեն յարմար ժամն, բան իւր զբաղմանց։ Դեղն յոգնութիւն չպատճառեր բնաւ, այնպէս որ մարդ սիրով կ'ուզէ գործածել։

ԼՈՒՍՆՈՏՈՒԹԻՒՆԸ
ՀԱՅԵՑԻՆ ԴԱՂԱՐՈՏՈՒՄՆԵՐԸ
ԵՒ ՅՈՒՆԱՑ
ՀԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ապահովապէս կը բուժի
ԺԷԼԻՆՇԻ ՇԱՔԱՐԱՏԵՐՈՎ
DRAGEES GELINEAU
Ճաշին մէջտեղն առնելու է զայնս. առաջին շաբթու օրը երկու, երրորդ շաբթու օրը չորս, այսպէս յաջորդ երկուքը աւելցնելով մինչև որ տասնմեանները գան։
Ժ. ՄՈՒՍՆԻԷ ԵՒ ԸՆԿ. Ի Սը, մերձ Ի Բարիզ